

LIFE programmas projekta

“Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā” (REstore)

Komunikācijas stratēģija
(2015-2019)

Dokuments atjaunots 2017. gada decembrī

LIFE14 CCM/LV/001103

Sustainable and responsible management and re-use of degraded peatlands in Latvia (LIFE REstore)

SATURA RĀDĪTĀJS

<u>VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR PROJEKTU</u>	3
PROJEKTĀ LIETOTU SAĪSINĀJUMU UN TERMINU SKAIDROJUMS	3
PROJEKTA AKTUALITĀTE	4
PROJEKTA MĒRĶIS UN GALVENIE UZDEVUMI	5
PROJEKTA AKTIVITĀTES UN REZULTĀTI	6
<u>PROJEKTA KOMUNIKĀCIJAS STRATĒGIJA</u>	8
KOMUNIKĀCIJAS STRATĒGIJAS APRAKSTS	8
KOMUNIKĀCIJAS MĒRĶI UN UZDEVUMI	8
LIFE PROGRAMMAS KOMUNIKĀCIJAS PRASĪBAS	10
SITUĀCIJAS ANALĪZE (SVID)	15
KOMUNIKĀCIJAS RISKI, KRĪZES KOMUNIKĀCIJAS VADĪBA	18
KRĪZES SITUĀCIJAS RĪCĪBAS PAMATPRINCIPI	25
KRĪZES KOMUNIKĀCIJAS VĒSTĪJUMU SATURS	26
MĒRĶAUDITORIJU INTERESES UN IESAISTE	27
KOMUNIKĀCIJAS VĒSTĪJUMI	31
KOMUNIKĀCIJAS KANĀLI	40
<u>PROJEKTA KOMUNIKĀCIJAS AKTIVITĀŠU PLĀNS</u>	41
<u>KOMUNIKĀCIJAS STRATĒGIJAS IEVIEŠANAS NOVĒRTĒJUMS</u>	42
<u>VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR LIFE PROGRAMMU</u>	47
<u>PIELIKUMI</u>	

VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR PROJEKTU

PROJEKTĀ LIETOTU SAĪSINĀJUMU UN TERMINU SKAIDROJUMS

LIFE REstore – projekta „Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā” nosaukuma saīsinājums

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

SEG - siltumnīcefekta gāzes

CO₂ – oglekļa dioksīds

IPCC - ANO Starpvaldību ekspertu grupa klimata pārmaiņām (no angļu val. - *The Intergovernmental Panel on Climate Change*)

ZIZIMM (angļu val. - LULUCF) – zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība (no angļu val. – *Land-use, land-use change and forestry*)

sekvestrācija - oglekļa dioksīda piesaistīšana

mitrājs – palienes, *purvi (termins “purvi” apvieno zemos, pārejas un augstos)* vai ūdeņu platības – dabiskas vai mākslīgas, pastāvīgas vai *periodiski pārplūstošas*, kurās ir stāvošs vai tekošs ūdens, saldūdens, iesāļš vai sāļš ūdens, t.sk. jūras akvatorijas, kuru dziļums bēguma laikā nepārsniedz 6 metrus¹.

kūdrājs – dabiski purvi, kūdras lauki, meži un lauksaimniecības zemes, kur augsnes pamatmateriāls ir kūdra (*nogulumu segu veido kūdra/dabīgi veidojies kūdras slānis*), pašlaik notiek vai ir pārtraukta tās veidošanās².

purvs – zemes virsmas apgabals, kuram raksturīgs pastāvīgs vai ilgstošs mitrums, specifiska augu valsts, kā arī kūdras veidošanās un uzkrāšanās³.

purva biotops – vieta, piemērota purva augu, dzīvnieku vai sēņu sugu pastāvēšanai.

degradēts purvs - purvs, kurā ir izmainīts dabiskais hidroloģiskais režīms, vai to daļēji izmanto kūdras ieguvei, bet tajos ir iespējams atjaunot hidroloģisko režīmu un kūdras veidošanās ir sagaidāma 30 gadu laikā³.

Kūdrājs, kas zaudējis dabīgās funkcijas, kuram kūdras veidošanās un ekosistēmu funkcijas ir traucētas vai iznīcinātas⁴.

kūdras lauks – kūdras ieguvei sagatavota platība (novākts apaugums un zemsedze, ierīkots grāvju tīkls, izbūvēta ceļu infrastruktūra), platība, kurā notiek kūdras ieguve, kā arī platība, kurā kūdras ieguve ir pārtraukta vai pabeigta, neatkarīgi no sākotnējā zemes izmantošanas veida (mežs, lauksaimniecībā izmantojamā zeme vai mitrzeme).

¹ Ramsāres konvencija. http://www.varam.gov.lv/lat/likumdosana/starptautiskie_ligumi/daba/?doc=2952; ar slīprakstu – izmaiņas.

² Nav konkrēta avota – brīva interpretācija terminam „peatland”. Latvijas Derīgo izrakteņu likums un ieguves kārtība nenosaka 30 cm kūdras.

³ Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildinātais izdevums (2013) A. Auniņa red., Rīga, Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, 320 lpp.).

⁴ International Peat Society, Strategy for Responsible Peatland Management, 2010

izstrādāts kūdras lauks – vieta, kur kūdras ieguve ir pabeigta, atstājot kūdras slāni 10 – 50 cm dziļumā.

kūdras atradne – kūdrāji, kuru platība un krājumi (iegulas minimālais slānis 1,3 m) atbilst *rūpnieciskai* kūdras ieguvei⁵.

rekultivācija – degradētās vides atjaunošana tādā kvalitātē, kas dod iespēju to izmantot atbilstoši apsaimniekošanas mērķiem, tanī skaitā dabas daudzveidības un vērtības palielināšanā.

renaturalizācija – process, kurš veicina degradēta purva atjaunošanos pēc iespējas tuvāk tā dabiskajam stāvoklim, purvam raksturīgas vides atjaunošana, *dabiskošana*.

Degradētu purvu, *kūdras lauku un izstrādātu kūdras lauku zemes transformācija par lauksaimniecības zemēm*⁶:

Zemes transformācija par meža zemēm – meža ieaudzēšana, tajā skaitā sēklu plantāciju ierīkošana, saglabājot pazeminātu ūdens līmeni nosusinātajā teritorijā. Meža ieaudzēšanu veic mērķtiecīgi stādot vai sējot vai arī pašizsējas ceļā, nodrošinot labvēlīgus apstākļus sēklu dīģšanai. Valsts meža reģistrā šādas platības reģistrē kā mežaudzes.

Ūdenskrātuvju veidošana – ūdens līmeņa būtiska paaugstināšana un degradēto teritoriju applūdināšana.

Plantāciju vai īscirtmeta mežsaimniecība ir viens no meža ieaudzēšanas paņēmieniem, kas paredz saīsinātu rotāciju, augsnes ielabošanas līdzekļu pielietošanu un citus meža apsaimniekošanas pasākumus ražošanas efektivitātes un rentabilitātes palielināšanai. Valsts meža reģistrā šādas platības reģistrē kā plantāciju mežu.

Rekreācija - degradētu purvu, kūdras lauku un izstrādātu kūdras lauku pēcizmantošana.

Mākslīgie mitrāji – seklas, mākslīgi veidotas ūdenskrātuves, kas radītas ar mērķi bioloģiski attīrīt notekūdeni no piesārņojuma. Piesārņojuma atdalīšanai tiek izmantots ar mikroorganismiem piesātināts smilts filtrs vai sekls dīķis, kas daudzos gadījumos izklāts ar izolējošu materiālu, lai ierobežotu neattīrīta ūdens noteces⁷.

Paludikultūra - parastās niedres, miežubrāļa, baltalkšņa, melnalkšņa un sfagnu kultivēšana mitrājos; Paludikultūra ir viena no piedāvātajām apsaimniekošanas iespējām vietās, kurās renaturalizācija nav iespējama.

PROJEKTA AKTUALITĀTE

Purvi ir mitrāju ekosistēmas, kas nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, veic nozīmīgu lomu ūdens aprites ciklā un uzkrāj lielu daudzumu organiskā materiāla. Purvi, uzņemot no atmosfēras CO₂, ir milzīga oglekļa krātuve. Cilvēka darbības rezultātā degradētie purvi jeb izstrādāti kūdras purvi rada nozīmīgas CO₂ emisijas, tādēļ to rekultivācija ir ļoti svarīga. Projekta ietvaros uzmanība tiks pievērsta Latvijas

⁵ Latvijas Kūdras asociācija

⁶ Šeit un turpmāk izmantota LVMI „Silava” ieteiktā terminoloģija

⁷ Grīnberga L., Jansons V. 2012. Mākslīgie mitrāji ūdens piesārņojuma samazināšanai. LLU, 41 lpp.

degradētajiem purviem jeb kūdras ieguves vietām, kur saimnieciskā darbība ir pārtraukta.

Šobrīd Latvijā nav izstrādāta īstenošanas stratēģija par standarta pieeju un pārvaldības pamatprincipiem izstrādātu kūdras lauku apsaimniekošanā. Informācija par teritorijām un precīzām atrašanās vietām, kā arī šo teritoriju klasifikācija saistībā ar klimata pārmaiņu ietekmi ir nepietiekama. Tā kā 2013.gada globālā klimata nolīgums pēc 2020.gada ietver pienākumu ziņot par emisiju un kūdrāju atjaunošanu un nosusināšanu (mitrāju apsaimniekošanu), ir nepieciešami uzticami, visaptveroši un skaidri dati par izstrādāto kūdras lauku apjomu un statusu, kā arī SEG inventarizāciju nacionālā līmenī.

LIFE REstore projekts atbilst sekojošām ES politikas prioritātēm:

- Ainavu un zemes apsaimniekošanas un prakšu attīstīšana un īstenošana, kas samazina SEG emisijas;
- Vietējie, reģionālie un starp-reģionālie projekti, kas sekmē oglekļa uzkrāšanās monitoringu un uzskaiti;
- Projekti, kas sniedz ieguldījumu emisiju uzskaitē;
- Projekti, kas uzlabo monitorēšanu un komunikāciju par zālāju izžušanu, purvu degradēšanos un oglekļa uzkrāšanu;
- Projekti, kas sekmē oglekļa uzglabāšanas monitoringa vai emisiju saglabāšanas iekļaušanu publiskajā plānošanā;
- Projekti, kas sniedz labāku izpratni par klimata pārmaiņu mazināšanas darbību ekonomiskajiem un sociālajiem ieguvumiem.

LIFE REstore projekts sniegs ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanas mērķu sasniegšanā:

- Politikas un apsaimniekošanas pieeju attīstīšana, testēšana un demonstrēšana (attiecināma uz klimata pārmaiņu radīto ietekmi izstrādātos kūdras laukos);
- Zināšanu bāzes uzlabošana, lai attīstītu, novērtētu, monitorētu, pārbaudītu un īstenotu efektīvas klimata pārmaiņu mazināšanas darbības; kapacitātes stiprināšana un zināšanu pielietošana praksē.

PROJEKTA MĒRĶIS UN GALVENIE UZDEVUMI

Projekta LIFE REstore galvenais mērķis ir izstrādāt lēmumu pieņemšanas atbalsta sistēmu atbildīgai izstrādāto kūdras lauku teritoriju apsaimniekošanai un ilgtspējīgai izmantošanai Latvijā.

LIFE REstore galvenie uzdevumi:

- Aprobēt izstrādāto kūdras lauku SEG emisiju uzskaites metodoloģiju, kas balstīta uz lauka pētījumiem un ir saskaņā ar IPCC pamatnostādņem par siltumnīcefekta gāzu uzskaiti.
- Veikt Latvijas izstrādāto kūdras lauku inventarizāciju, izveidot datubāzi, un nodrošināt sabiedrības piekļuvi datu izmantošanai.
- Izstrādāt lēmumu pieņemšanas atbalsta instrumentu izstrādāto kūdras lauku atkārtotas izmantošanas plānošanai, kas nodrošinātu optimālu balansu starp bioloģiskās daudzveidības atjaunošanas aspektiem, ekonomiskā potenciāla ieguvumiem un SEG emisiju samazinājumu negatīvo klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanai Latvijā ilgtermiņā.
- Atbalstīt politikas veidotājus, nodrošinot stratēģisku pamatu izstrādāto kūdras lauku ilgtspējīgas izmantošanas pieeju īstenošanai un ieviešanai Nacionālajā Kūdras stratēģijā.

PROJEKTA AKTIVITĀTES UN REZULTĀTI

LIFE REstore projektā tiks izveidota metode izstrādāto kūdras lauku radīto SEG emisijas apjomu uzskaitēi, apzinātas šo lauku platības un novērtēts to stāvoklis, kā arī, izstrādāta, testēta un demonstrēta inovatīva pieeja jeb optimizācijas modelis ilgtspējīgai degradēto purvu teritoriju atkal izmantošanai un apsaimniekošanai. Balstoties uz iegūtajiem datiem, tiks sagatavotas rekomendācijas izstrādāto kūdras lauku atkal izmantošanai un apsaimniekošanai. Rekomendācijas un optimizācijas modelis sniegs atbalstu lēmumu pieņemšanā zemes īpašniekiem un politikas veidotājiem par ekoloģisku, ekonomisku, sociālu un ilgtspējīgu zemes apsaimniekošanu. Projekta aktivitāšu saraksts ir apkopots Tabulā Nr.1 „Projekta aktivitātes”.

Tabula 1. Projekta aktivitātes

Nr.	Aktivitātes nosaukums	Galvenais atbildīgais Projekta partneris
A1	Ieinteresēto pušu identifikācija un esošās situācijas analīze	Dabas aizsardzības pārvalde
A2	Projekta komunikāciju stratēģijas izstrāde	Dabas aizsardzības pārvalde
A3	Degradēto purvu teritoriju klasifikācijas kritēriju un apsaimniekošanas pieeju definēšana	Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"
A4	SEG emisiju uzskaites metodoloģijas aprobācija	Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"
A5	Degradēto purvu teritoriju inventarizācija un datu bāzes izveide	Biedrība "Baltijas Krasti"
A6	Apsaimniekošanas plāna tehniskā un dizaina izstrāde	Biedrība "Baltijas Krasti"
C1	Purvu ilgtspējīgas izmantošanas optimizācijas modeļa izstrāde - I kārtā - procesu novērtējums izmēģinājuma teritorijās	Dabas aizsardzības pārvalde
C2	Purvu ilgtspējīgas izmantošanas optimizācijas modeļa izstrāde - II kārtā - ekosistēmu pakalpojumu [ekonomiskais] novērtējums izmēģinājuma teritorijās	Dabas aizsardzības pārvalde
C3	Purvu ilgtspējīgas izmantošanas optimizācijas modeļa izstrāde - III kārtā – zemes izmantošanas scenāriju novērtējums izmēģinājuma teritorijās	Biedrība "Baltijas Krasti"
C4	Purvu ilgtspējīgas izmantošanas optimizācijas modeļa izstrāde - IV kārtā - zemes izmantošanas scenāriju ieviešana izmēģinājuma teritorijās	Dabas aizsardzības pārvalde
C5	LIFE Rekomendācijas daudzfunkcionālā atbalsta rīka piemērošanai degradēto teritoriju apsaimniekošanai un atkārtotai izmantošanai	Latvijas kūdras ražotāju asociācija
D1	Projekta darbību ietekmes monitorings	Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"

D2	Projekta sociāli - ekonomiskās ietekmes monitorings	Dabas aizsardzības pārvalde
E1	Projekta mājas lapa	Dabas aizsardzības pārvalde
E2	Informēšanas un izglītošanas materiāli	Dabas aizsardzības pārvalde
E3	Informēšanas un izglītošanas pasākumi	Dabas aizsardzības pārvalde
E4	Sadarbība (tīklošanās) ar citiem un LIFE projektiem	Dabas aizsardzības pārvalde
E5	Rokasgrāmata "Metodika degradēto purvu teritoriju atkārtota izmantošana Latvijā"	Biedrība "Baltijas Krasti"
E6	Starptautiskā konference par degradēto purvu teritoriju apsaimniekošanu un izmantošanu Latvijā	Dabas aizsardzības pārvalde
E7	<i>Layman's</i> ziņojums	Dabas aizsardzības pārvalde
F1	Projekta vadība (DAP)	Dabas aizsardzības pārvalde
F2	Audits	Dabas aizsardzības pārvalde
F3	Informācijas apkopošana indikatoru tabulai	Dabas aizsardzības pārvalde
F4	Pēc LIFE plāns	Dabas aizsardzības pārvalde

LIFE REstore aktivitāšu plānotie rezultāti:

- Apzināta pašreizējā situācija, veikta tās izpēte un tiesiskā regulējuma analīze, un novērtētas izvēlētajās izmēģinājumu teritorijās (tostarp ūdens līmeņa svārstību novērojumi) un iespējamie apsaimniekošanas risinājumi.
- Izstrādāts Laugas purva apsaimniekošanas plāns.
- Izveidota ĢIS datu bāze, izstrādāto kūdras lauku platību apsekošana un identifikācija.
- Aprobēta SEG uzskaites metodoloģija par galvenajām SEG avotu kategorijām pārvaldāmajos mitrājos, saskaņā ar IPCC mitrāju vadlīnijām.
- Izstrādāti kūdrāju klasifikācijas kritēriji.
- Izstrādāta kritēriju nozīmīguma (savstarpējā atkarība, mijiedarbība) bāze.
- Veikts visu izstrādāto kūdras lauku dabas kapitāla novērtējums.
- Izstrādāts teritoriju ilgtspējīgas izmantošanas un apsaimniekošanas plānošanas atbalsta modelis optimālai izstrādāto kūdras lauku atkārtotai izmantošanai.
- Īstenota teritoriju atkārtotas izmantošanas optimizācijas modeļa demonstrācija – teritoriju atkārtotas izmantošanas apsaimniekošanas veidu ieviešana/īstenošana izvēlētajās izmēģinājumu teritorijās
- Sagatavots izstrādāto kūdras lauku ekosistēmu pakalpojumu novērtējums.
- Noteiktas ekonomiskās un vides kritēriju prioritātes, kas balstītas kūdras resursu novērtējumā degradētajās teritorijās (bijušie kūdras lauki).
- Izstrādātas rekomendācijas finanšu un citu valsts un pašvaldību instrumentu piemērošanai ilgtspējīgas izstrādāto kūdras lauku izmantošanas scenārijiem klimata pārmaiņu mazināšanai.
- Organizēti informēšanas, izglītošanas un pieredzes apmaiņas pasākumi publiskā un privātā sektora iesaistei (semināri, publikācijas, dokumentālā filma utt.).
- Oglekļa tirgus pieeju novērtējums.
- Veikto pasākumu rezultātā plānotas oglekļa dioksīda emisiju samazināšana par 2226, 54 tonnām gadā.

- Plānota oglekļa sekvestrācija (oglekļa dioksīda piesaistīšana) - 838.34 tonnas gadā.

PROJEKTA KOMUNIKĀCIJAS STRATĒGIJA

KOMUNIKĀCIJAS STRATĒGIJAS APRAKSTS

Komunikācijas stratēģija ietver informēšanas un izplatīšanas stratēģiju par klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumu nozīmi politikas veidotājiem, lēmumu pieņēmējiem un privātajam sektoram, tādejādi aicinot uz līdzdalību, veidojot un stiprinot partnerattiecības un jaunas pieejas atbildīgai uzņēmējdarbībai. Vispārējā sabiedrības iesaiste un informētība tiks nodrošināta ar prezentācijām pasākumos un komunikāciju medijos par Projektu un tā nozīmīgumu sabiedrībai kopumā.

Projekta komunikācijas stratēģija orientēta uz izstrādāto kūdras lauku pēcizmantošanas un visatbilstošāko apsaimniekošanas pieeju, ekosistēmu pakalpojumu novērtēšanas rīku un zināšanu integrēšanu zemes apsaimniekošanas politikā un tiesiskajā regulējumā.

Vispārējais Komunikācijas stratēģijas mērķis ir uzlabot zināšanas par izstrādātu kūdras lauku ekosistēmu pakalpojumiem, to vērtību Latvijā, to lomu klimata pārmaiņu mazināšanā, un veicināt šo zināšanu integrēšanu plānošanā un lēmumu pieņemšanā par ilgtspējīgu kūdrāju apsaimniekošanu.

Atbilstoši Projekta nosacījumiem un vispārpieņemtai sabiedrisko attiecību praksei, LIFE REstore komunikācijas stratēģija sastāv no vairākiem elementiem, kas aprakstīti Tabulā Nr.2. Komunikācijas stratēģijas elementi.

KOMUNIKĀCIJAS MĒRĶI UN UZDEVUMI

Komunikācijas aktivitāšu vispārējais mērķis: Sniegt identificētajām mērķauditorijām kvalitatīvu informāciju par Projekta nepieciešamību, mērķiem, aktivitātēm un rezultātiem, veicināt mērķauditoriju labvēlīgu attieksmi un iesaistīt Projekta mērķa sasniegšanā, sekmējot Projekta rezultātu ilgtspējīgu izmantošanu.

Komunikācijas specifiskie mērķi:

Informatīvie mērķi:

- Veicināt vispārējo izpratni par purvu ekosistēmu pakalpojumiem un to nozīmi.
- Veicināt informētību par degradētu purvu negatīvo ietekmi uz klimata pārmaiņām.
- Uzlabot zināšanas par degradēto purvu ilgtspējīgas apsaimniekošanas iespējām.

Attieksmes mērķi:

- Attīstīt labvēlīgu attieksmi par degradētu purvu pēcizmantošanas nozīmi un ieguvumiem.
- Popularizēt ilgtspējīgas saimnieciskās darbības attīstīšanu purvu apsaimniekošanā.

Rīcības mērķi:

- Veicināt mērķauditoriju līdzdalību projekta aktivitātēs, sekmējot viedokļu, pieredzes un informācijas apmaiņu.

- Veicināt iesaistīto pušu sadarbību un partnerību veidošanu degradētu kūdrāju ilgtspējīgā apsaimniekošanā.
- Attīstīt videi draudzīgas un atbildīgas uzņēmējdarbības iniciatīvas purvu ilgtspējīgai apsaimniekošanai.
- Nodrošināt Projekta rezultātu integrēšanu lēmumu pieņemšanas procesos un politikas plānošanā, sekmējot projekta rezultātu ilgtspēju.

Tabula 2. Komunikācijas stratēģijas elementi

Nosaukums	Apraksts
Vispārīgā informācija par Projektu	Satur informāciju par Projektā lietotajiem saīsinājumiem un terminiem, Projekta aktualitātes aprakstu, mērķiem, uzdevumiem, Projekta aktivitātēm un rezultātiem.
Komunikācijas stratēģijas apraksts	Komunikācijas stratēģijas struktūras un pamatelementu apraksts.
Komunikācijas mērķi un uzdevumi	Vispārējais komunikācijas mērķis un uzdevumi, kas realizējami Projekta īstenošanas periodā.
LIFE programmas komunikācijas prasības	EK LIFE programmas noteiktās komunikācijas un rezultātu izplatīšanas vadlīnijas, kas tiks ievērotas LIFE REstore projekta īstenošanā.
Situācijas analīze (SVID)	Situācijas analīze, kurā aprakstītas Projekta komunikācijas stiprās un vājās puses, iespējas un draudi.
Komunikācijas riski, krīzes komunikācijas vadība	Projekta komunikācijas risku analīze un novērtējums atbilstoši to iespējamības pakāpei un izraisīto seku ietekmei uz Projekta mērķu sasniegšanu.
Krīzes situācijas rīcības pamatprincipi	Apraksts par rīcību, rīcības secību un atbildīgajām personām vispārējās krīzes situācijās.
Komunikācijas vēstījumu saturs	Definēti vispārējie vēstījumi dažādām mērķauditorijām, kas izmantojami krīzes situācijās.
Mērķauditoriju intereses un iesaiste	Detalizēts visu Projekta mērķauditoriju uzskaitījums, to interešu un iesaistīšanas veidu apraksts.
Komunikācijas vēstījumi	Atbilstoši definētajām komunikācijas mērķauditorijām izstrādāti vēstījumi, kas izmantojami komunikācijas aktivitātēs.
Komunikācijas kanāli	Atbilstoši mērķauditorijai definēti komunikācijas kanāli.
Komunikācijas aktivitāšu plāns un laika grafiks	Detalizēts plāns, kurā norādīta informācija par komunikācijas aktivitātēm, mērķauditoriju, mērķiem, kanāliem, metodes aprakstu, laiku un iesaistītajām pusēm.
Komunikācijas stratēģijas ieviešanas novērtējums	Aprakstītas metodes un novērtēšanas kritēriji noteiktā laika posmā par komunikācijas stratēģijas īstenošanas efektivitāti.
Vispārīgā informācija par LIFE programmu	Informācija par LIFE programmas kontekstu, konceptiem un mērķiem
Pielikumi	Nr.1 „Projekta mērķauditorijas intereses un iesaiste” Nr.2 „Projekta vizuālā identitāte”

LIFE PROGRAMMAS KOMUNIKĀCIJAS PRASĪBAS

LIFE programmas Klimata pasākumu apakšprogrammas finansējuma Saņēmējiem ir noteiktas obligātās komunikācijas prasības^{8 9}, kas jāievēro Projekta īstenošanā. Projekta LIFE RĒstore aktivitātes tiks īstenotas saskaņā ar Tabulā Nr.3 norādītajām LIFE programmas prasībām.

Tabula 3. LIFE programmas komunikācijas prasības

LIFE programmas komunikācijas prasības	Prasību īstenošana LIFE RĒstore projektā
<p>Mājas lapa</p> <p>Visi Projekta rezultāti ir jāpublicē tiešsaistē – atsevišķā Projekta mājas lapā vai esošā mājas lapā. Mājas lapā ir jāpublicē informācija par Projekta uzdevumiem, aktivitātēm, īstenošanas progresu un rezultātiem, kā arī LIFE programmas logo. Mājas lapai jābūt aktivizētai sešu mēnešu laikā no Projekta sākuma, un tā ir regulāri jāatjauno. Saņēmējam ir pienākums uzturēt mājas lapas darbību piecus gadus pēc Projekta beigām.</p>	<p>Izveidota Projekta mājas lapa, kurā tiek publicēta aktuālā informācija par Projektu un tā īstenošanu. Izstrādāta Projekta vizuālā identitāte, kas ietver Projekta logo (skatīt Pielikumu Nr.2).</p> <p>Papildus ir izveidoti Projekta profili sociālajos tīklos – Facebook, Twitter, kas tiek izmantoti publicitātes veicināšanai un komunikācijai ar mērķauditorijām.</p> <p>Provizoriskais mērķis: 10 000 sesiju Projekta mājas lapā. Analīze un uzraudzība veikta izmantojot Google Analytics rīku.</p>
<p>Layman ziņojums</p> <p>Tuvojoties LIFE Projekta īstenošanas beigām, atbalsta Saņēmējiem ir pienākums sagatavot Layman ziņojumu, kas informē vispārējo auditoriju par Projektu. Ziņojumā jābūt iekļautai informācijai par projekta uzdevumiem, aktivitātēm un rezultātiem angļu un atbalsta Saņēmēja valodā. Tam ir jābūt publicētam drukātā un elektroniskā formā. Rekomendējamais apjoms ir 5-10 lapaspuses.</p>	<p>Izstrādāts Layman ziņojums drukātā un elektroniskā formātā, angļu un latviešu valodā. Ziņojuma izplatīšana tiek organizēta plānveidīgi, nodrošinot tā pieejamību Projekta mērķauditorijām un sabiedrībai kopumā.</p>
<p>Pēc-LIFE plāns</p> <p>LIFE projektiem, kas finansēti pēc 2014.gada, kā atsevišķa noslēguma atskaites nodaļa, ir jāizstrādā „Pēc-LIFE plāns”. Plānam jābūt sagatavotam Saņēmēja valodā un angļu valodā (pēc izvēles), drukātā un elektroniskā formā. Labās</p>	<p>Izstrādāts Pēc-LIFE plāns drukātā un elektroniskā formā, angļu un latviešu valodā.</p>

⁸ LIFE communication requirements. <http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/requirements.htm>

⁹ General Conditions of the Model LIFE Agreement.

http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmttools/life2014_2020/documents/2014grant_agreement.pdf

	prakses projektos, Pēc-LIFE plānā ir jānorāda tas, kā LIFE projektā iniciētās aktivitātes tiks turpinātas un attīstītas turpmākajos gados, pēc Projekta beigām.	
	<p>Kā arī, Pēc-LIFE plānā ir jānorāda, kā tiks nodrošināta vietu/biotopu/sugu ilgtermiņa pārvaldība.</p> <p>Pilotprojektiem un demonstrēšanas projektos, Pēc-LIFE plānā ir jānorāda, kā tiks turpināta rezultātu izplatīšana un komunikācija pēc Projekta beigām. Tajā vajadzētu būt detalizēti aprakstītām aktivitātēm, kas tiks veiktas, kad, kurš tās veiks un kādi finanšu avoti tiks izmantoti.</p>	Pēc-LIFE plāns satur detalizētu informāciju par rezultātu izplatīšanu.
Informācijas stendi	Informācijas stendi ar Projekta aprakstu ir jābūt izvietotiem stratēģiski nozīmīgās vietās, kas pieejamas sabiedrībai. Tajos vienmēr ir jābūt attēlotam LIFE logo.	Izgatavoti un izvietoti 4 informācijas stendi Projekta izmēģinājumu teritorijās.
Sadarbības tīkli	Projektiem ir pienākums attīstīt sadarbības tīklu ar LIFE vai citiem projektiem. Sadarbības tīklu attīstīšana var ietvert vizītes, informācijas apmaiņu un/vai citas tāda veida aktivitātes ar līdzvērtīgiem LIFE projektiem (pabeigtiem vai tādiem, kas tiek īstenoti). Aktivitātes var ietvert arī līdzīgas pieredzes apmaiņas ar citu programmu projektiem un/vai līdzdalību informācijas platformās, kas saistītas ar Projekta uzdevumiem (ieskaitot starptautiskā līmenī, ja pamatojams).	Organizētas vismaz 2 pieredzes apmaiņas vizītes ar citiem LIFE projektiem, kas īstenoti citās valstīs, kā arī Latvijā. Nodrošināta līdzdalība citu LIFE projektu pasākumos (semināros, konferencēs), kas sekmē informācijas apmaiņu un attīsta sadarbības tīklus. Attīstīti sadarbības tīkli nacionālā un starptautiskā līmenī.
Papildus ieteicamās LIFE programmas komunikācijas aktivitātes		Aktivitāšu īstenošana LIFE REstore projektā
Kopienas iesaistīšana	lesaiatīšana vietējos pasākumos, kā, piemēram, sabiedriskas tikšanās, atvērto durvju dienas, apmeklējumi gida pavadībā un tikšanās ar interešu grupām.	Organizēti informatīvie un izglītojošie pasākumi dažādām Projekta mērķauditorijām – semināri par Projekta mērķiem, uzdevumiem, progresu un īstenošanu, kūdras lauku apsaimniekošanas nozīmi (x6), Projekta

		<p>rezultātu prezentācijas ārējos pasākumos (x4), sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, tikšanās ar NVO, pašvaldībām (x10), izglītojoši pasākumi studentiem un skolēniem (x6).</p> <p>Organizēta divu dienu starptautiskā konference par degradēto purvu teritoriju apsaimniekošanu un izmantošanu Latvijā.</p>
Ekspertu iesaistīšana	<p>Iesaistīšana darbnīcās, semināros un konferencēs. Iesaistīšanai vajadzētu būt ar skaidriem rezultātiem (atskaišu kopsavilkumi, raksti žurnālos u.tml.) un būtiskiem sadarbības tīklu ieguvumiem.</p>	<p>Projekta īstenošanā iesaistītie eksperti un citi, ar Projekta tematiku saistīti eksperti, ir iesaistīti Projekta aktivitātēs.</p>
Publicitātes materiālu izgatavošana	<p>Ieskaistot Projekta video, plakātus, bukletus u.tml., kā arī, specifiskus tematiskos rakstus. Komunikācijas materiālos ir jābūt skaidrai atsaucei uz LIFE finansiālo atbalstu, tiem ir jāsaturs LIFE logo.</p> <p>Audio-vizuālo materiālu sākuma vai beigu titros ir iekļauj skaidra un salasāma norāde par LIFE atbalstu (piemēram, "Ar Eiropas Kopienas LIFE finanšu instrumenta atbalstu"). LIFE logo nav attiecināms kā sertificēts kvalitātes marķējums vai ekomarķējums. LIFE logo izmantošana ir attiecināma uz izplatīšanas pasākumiem.</p>	<p>Izgatavots un visām mērķauditorijām izplatīts buklets latviešu un angļu valodā par Projektu, galvenajiem mērķiem, uzdevumiem, aktivitātēm, partneru līdzfinansējumu, projekta vietām un plānotajiem rezultātiem. Buklets pieejams Projekta mājas lapā lejupielādei.</p> <p>Sagatavotas un publicētas preses relīzes par Projekta pasākumiem, sasniegumiem, nozīmīgiem pavērsieniem: raksti par projekta ideju, metodoloģisko pieeju raksturlielumiem, ieguvumiem no ilgtspējīgas kūdras lauku apsaimniekošanas, kas balstīta uz klimata pārmaiņu mazināšanu un ekonomisku ekosistēmu vērtējumu sabiedrībai (x6); zinātniski tematiskie raksti par projektā izstrādātajām metodoloģiskām pieejām (x3); raksti vispārējai auditorijai par labās prakses piemēriem - intervijas ar ekspertiem par iespējamiem kūdras lauku atkalizmantošanas scenārijiem (x4).</p> <p>Sagatavotas 10 īsas dokumentālās filmas par klimata pārmaiņām, degradēto purvu teritoriju apsaimniekošanas vides un ekonomisko nozīmi. Filmas demonstrētas visām Projekta mērķauditorijām, pieejamas apskatei tiešsaistē (YouTube, mājas lapā), DVD formātā, pārraidītas televīzijā. Filmas izplatītas un demonstrētas Projekta iekšējos un ārējos pasākumos, kā arī nodrošināta izplatīšana starptautiskā līmenī.</p>

	<p>Izgatavoti nelieli, praktiski prezentreklamāmas priekšmeti (pildspalvas, mapes u.tml.), kas paredzēti izplatīšanai visām Projekta mērķauditorijām pasākumos.</p> <p>Sagatavotas E-ziņas par Projekta aktivitātēm un rezultātiem (x8). E-ziņas pieejamas elektroniskā formā Projekta mājas lapā un izplatītas visām mērķauditorijām, izmantojot dažādus informācijas kanālus.</p> <p>Izstrādāts labo piemēru saraksts un vizuālais materiāls, kas demonstrēts Projekta iekšējos un ārējos pasākumos (plakāta formātā, kā arī tas būs pieejams mājaslapā).</p> <p>Sagatavota un izplatīta rokasgrāmata "Metodika degradēto purvu teritoriju atkārtota izmantošana Latvijā", kurā apkopoti vispārējie Projekta secinājumi un ieteikumi.</p>
<p>Sabiedriskās attiecības</p>	<p>Tās ietver darbu ar medijiem atbilstošā līmenī, lai nodrošinātu vislabāko Projekta rezultātu publicitāti medijos. Tāpat tās ietver sociālo mediju izmantošanu un mijiedarbību ar politikas veidotājiem nacionālā un ES līmenī, lai maksimāli palielinātu Projekta ietekmi.</p> <p>Attīstīta sadarbība ar medijiem un nodrošināta daudzpusīga Projekta publicitāte. Īpaša uzmanība pievērsta sadarbības veidošanai ar mediju pārstāvjiem, kas informē sabiedrību par aktualitātēm vides un klimata jomā.</p> <p>Izveidoti Projekta profili sociālajos tīklos – Twitter, Facebook</p>

Projekta Līgumā norādītās publicitātes prasības un intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanas nosacījumi:

- Ja vien Aģentūra/Komisija nepieprasa citādi, jebkurā Saņēmēju komunikācijā vai publikācijā, kas saistīta ar Projektu, ieskaitot konferences, seminārus un jebkurus informatīvos materiālus (kā, piemēram, brošūras, bukleti, plakāti, prezentācijas, mājas lapas, informatīvie stendi u.tml.) ir jānorāda, ka Projekts ir saņēmis Savienības finansējumu, attēlojot LIFE programmas logo [II.7.1.(a)].
- Uz visām ilglietojuma precēm, kas iegādātas Projekta ietvaros, jānorāda LIFE logo, ja vien Aģentūra/Komisija nav norādījusi citādi [II.7.1.(a)].
- Izmantojot LIFE programmas logo kopā ar citiem logo, tam ir jābūt atbilstoši izceltam [II.7.1.(a)].
- Pienākums norādīt LIFE programmas logo, nedod Saņēmējam tiesības tā ekskluzīvai izmantošanai. Saņēmēji nedrīkst bez piekrišanas izmantot LIFE programmas logo vai citas līdzīgas preču zīmes un logo. LIFE logo nav attiecināms kā sertificēts kvalitātes marķējums vai ekomarķējums. LIFE logo izmantošana ir attiecināma uz izplatīšanas pasākumiem [II.7.1.(a)].

- Mājas lapas adrese, kurā publiski ir pieejami galvenie Projekta rezultāti, ir jānorāda Projekta atskaitēs. Projekta kopsavilkums angļu valodā, iekļaujot koordinējošā saņēmēja vārdu un kontaktinformāciju, tiks publicēts LIFE mājas lapā un būs pieejams vispārējai sabiedrībai [II.7.1.(b)].
- Visos Projekta paziņojumos vai publikācijās, neatkarīgi no formas un izmantošanas veida, ir jānorāda, ka tās atspoguļo tikai autora viedokli un Aģentūra/Komisija nav atbildīga par jebkādu informācijas izmantošanu [II.7.2.].
- Lai veicinātu videi labvēlīgu tehnoloģiju vai paņēmieni izmantošanu, Komisija piešķir lielu nozīmi saņēmēja radīto dokumentu, patentu un zinātnības (angļu v. „*know-how*”) pieejamībai tiklīdz tas ir iespējams, nediskriminējošos un saprātīgos nekomerciālos nolūkos. Komisija sagaida, ka finansējuma saņēmējs un/vai tā partneri izpilda nosacījumus piecus gadus pēc projekta pabeigšanas [II.8.1.].
- Ja pirms Līguma noslēgšanas pastāv kādas ražošanas un intelektuālā īpašuma tiesības, tostarp trešo personu tiesības, Saņēmēji izveido sarakstu, kurā norāda visas īpašumtiesības un to izmantošanu, un iesniedz Aģentūrai/Komisijai vēlākais pirms īstenošanas uzsākšanas [II.8.2.].
- Saņēmēji nodrošina to, ka Līguma izpildes laikā, viņiem vai ar viņiem saistītajiem pārstāvjiem ir visas tiesības izmantot jebkuras pastāvošās ražošanas un intelektuālā īpašuma tiesības [II.8.2.].
- Saņēmēji piešķir Savienībai tiesības izmantot rezultātus sekojošiem mērķiem:
  - izmantot saviem mērķiem, jo īpaši, padarot rezultātus pieejamus personām, kas strādā Aģentūras/Komisijas un citu Savienības institūciju labā, aģentūrām un struktūrām, ES institūcijām, kā arī pilnīgai vai daļējai kopēšanai un reproducēšanai neierobežotā skaitā kopiju [II.8.3.(a)].
  - pilnīgai vai daļējai izplatīšanai sabiedrībai, jo īpaši drukātas, elektroniskas vai digitāla formāta publikācijas, publikācijas internetā, tostarp www.europa.eu tīmekļa vietnē, kā lejupielādējamus vai ne-lejupielādējamus failus, ieskaitot fotoattēlus ilustrācijām, pārraidīšanu ar jebkāda veida tehniku, ieskaitot dublēšanu, ja nepieciešams, publiskošanu vai prezentēšanu, komunikāciju caur preses informācijas pakalpojumiem, iekļaušanu plaši pieejamās datu bāzēs, publikācijās [II.8.3.(b)].
  - Tulkošanai [II.8.3.(c)].
  - uzglabāšanai papīra, elektroniskā vai citā formātā [II.8.3.(e)].
  - arhivēšanai, saskaņā ar Aģentūras/Komisijas dokumentu pārvaldības noteikumiem [II.8.3.(f)].
  - tiesībām autorizēt vai licencēt iepriekš norādītos izmantošanas veidus trešajām personām [II.8.3.(g)].
- Informācija par autortiesību īpašnieku ir jāiekļauj, ja rezultāts tiek nodots Savienībai. Autortiesību informācijā raksta: „© - gads – autortiesību īpašnieka vārds. Visas tiesības aizsargātas. Licencēts saskaņā ar Eiropas Savienības nosacījumiem.” [II.8.3.].

SITUĀCIJAS ANALĪZE (SVID)

Lai LIFE REstore īstenošanas gaitā nodrošinātu kvalitatīvu komunikācijas procesu ir veikta Projekta informācijas un saistīto faktoru analīze, un tās rezultāti ir apkopoti SVID analīzes Tabulā Nr.4. SVID analīzes mērķis ir noteikt LIFE REstore projekta komunikācijas stiprās un vājās puses, iespējas un draudus, kas būtiski var ietekmēt projekta publicitātes plāna realizāciju.

Tabula 4. Komunikācijas SVID analīze

	Veicina komunikācijas sasniegšanu	projekta mērķa	Traucē komunikācijas sasniegšanu	projekta mērķa
Iekšējās izcelsmes faktori	<p>Pozitīva ietekme uz vidi, klimata pārmaiņu mazināšanu. Risinājumu meklēšana ir pozitīvs darbības aspekts.</p>		<p>Projekta saistītajiem saņēmējiem nav piesaistīts speciālists, kas īsteno šo organizāciju sabiedriskās attiecības.</p>	
	<p>Projekta aktivitātes ir unikālas, jo līdz šim Latvijā nav īstenotas vai īstenotas daļēji (SEG emisiju uzskaites metodika, izstrādāto kūdras lauku datu bāzes izveide, optimizācijas modelis un rekomendācijas).</p>		<p>Projekta īstenošanā iesaistīto personu skaits var būtiski kavēt komunikācijas plānošanu un darbību, tajā skaitā informācijas aprites ātrumu.</p>	
	<p>Projekta aktivitātes tiks īstenotas visā Latvijā, nodrošinot nacionāla līmeņa nozīmi.</p>		<p>Projekta īstenotājiem un projektā iesaistītajiem darbiniekiem iepriekš nav bijusi sadarbība kopīgu aktivitāšu īstenošanā.</p>	
	<p>Projekta darbinieki ir jomas profesionāļi un kvalificēti eksperti, kas sekmēs aktivitāšu kvalitatīvu izpildi un nodrošinās rezultātu izmantošanas ilgspēju.</p>		<p>Projekta īstenotāji pārstāv dažādas organizācijas, kuru struktūra, kultūra, darbības pamatprincipi ir atšķirīgi un nav vienotas kvalitātes kontroles sistēmas.</p>	
	<p>Projekta īstenotājiem (organizācijām) ir pieredze un zināšanas līdzvērtīgu projektu īstenošanā.</p>		<p>Projekta īstenošanā iesaistītajiem darbiniekiem ir noteikti pienākumi un darba apjoms, tāpēc to motivācija iesaistīties komunikācijas aktivitātēs var būt zema vai ļoti zema.</p>	
	<p>Projekta īstenošanā ir iesaistīti dažādu nozaru pārstāvji, sekmējot projekta rezultātu attīstības pieeju dažādību.</p>		<p>Komunikācijas aktivitāšu plānošanu un realizēšanu būtiski ietekmē citu projekta aktivitāšu īstenošana atbilstoši laika grafikam un termiņiem.</p>	
	Stiprās puses		Vājās puses	

Ārējās izcelsmes faktori

Iespējas

LIFE programmas līdzfinansējums garantē projekta aktivitāšu īstenošanas nepārtrauktību.

Projekta īstenošanā ir piesaistīts sabiedrisko attiecību speciālists, ar pieredzi komunikācijas un sabiedrisko attiecību īstenošanā ES finansētos projektos.

Projekta īstenošanai (organizācijām) ir pozitīvs tēls dažādās mērķauditorijās.

Klimata pārmaiņu mazināšanas tendences un pasākumi, kas saistīti ar projekta tematiku un popularizē problēmjautājumu risināšanu, it īpaši tādu, kas saistīti ar purvu ekosistēmu pakalpojumiem, izstrādātu kūdras lauku apsaimniekošanu un videi draudzīgu uzņēmējdarbību, tādā veidā sekmējot tematikas aktualitāti politikas veidotāju un mediju dienas kārtībā.

Projekta aktivitātes sniegs būtisku ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā Latvijā, radot iespēju attīstīt pozitīvu projekta publicitāti medijos.

Projekta mērķauditorija, vides aktīvisti un sabiedrības locekļi,

Draudi

LIFE programmas un projektu īstenošanu noteiktie iepirkumu procedūras nosacījumi var kavēt projekta komunikācijas aktivitāšu īstenošanas termiņus.

Projekta īstenošanā iesaistīto personu pieredzes trūkums krīzes komunikācijas situācijās.

Projekta leksika un jomas terminoloģija ir specifiska, sarežģīti uztverama ar jomu nesaistītām auditorijām.

Projekta īstenošanu nesekmīga iepriekšējā sadarbības pieredze ar kādu no mērķauditorijām, piemēram, pašvaldībām.

Projekta īstenošanai pārstāv dažādu mērķauditoriju intereses, kas noteiktos lēmumu pieņemšanas procesos par komunikācijas aktivitātēm var būt traucēklis.

Sabiedrības šaubas par lietderīgu projekta finansējuma izlietojumu, piemēram, projekta darbinieku piedalīšanās nepieciešamību starptautiskos pasākumos, pieredzes apmaiņas braucienos un saistīto tēriņu atbilstību.

Būtiski pavērsieni klimata jomā, kam ir negatīva ietekme uz projekta problēmjautājumu risināšanu.

Mediji publikācijās mēdz izvairīties no finansētāju

kam ir pozitīva attieksme pret klimata pārmaiņu mazināšanu, var būt efektīvs resurss komunikācijas aktivitātēs.

Projektā apzinātā starptautiskā labās un sliktās prakses pieredze veicinās izvairīšanos no iespējamām neveiksmēm komunikācijas aktivitāšu īstenošanā.

Citu LIFE projektu attīstītā veiksmīgā publicitāte rada vispārēju sabiedrības pozitīvo attieksmi par līdzvērtīgiem projektiem.

Projekta īstenošanai projekta komunikācijas aktivitāšu ietvaros ir iespēja veicināt arī savas organizācijas reputāciju.

Nepieciešamība pēc noteiktiem projekta rezultātiem. Projekta īstenošanā gūtā pieredze sniegs atbalstu lēmumu pieņemējiem, piemēram, Latvijas kūrtales ieguves stratēģijas izstrādes procesā.

Sadarbības attīstīšana ar dažādām pašvaldībām, kuru teritorijās atrodas projekta demonstrēšanas vietas un citur, kur plānota projekta darbība.

Projekta rezultāti ir saistoši dažādām mērķauditorijām, kas rada iespējas daudzveidīgai un plašai publicitātei.

atbalsta pieminēšanas vai norāda vispārīgi, piemēram – „atbalsta Eiropas Savienība”.

Priekšstatu par projektu veido arī piesaistītie projekta apakšuzņēmēji, kurus ir sarežģīti ietekmēt, radot draudus nesekmīgas komunikācijas attīstīšanā.

Darbinieku maiņa vai nespēja veikt pienākumus, kas radusies ārēju faktoru ietekmē, piemēram, darba attiecību pārtraukšana, veselības traucējumi u.tml.).

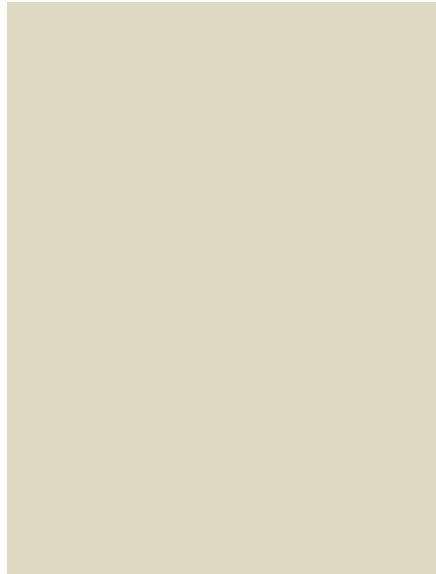
Projektā definēto mērķauditoriju neieinteresētība un nevēlēšanās iesaistīties publiskajos pasākumos, zema atsaucība līdzdalībai.

Projekta ietvaros piesaistīto trešo pušu būtiska saistību izpildes kavēšana.

Interesu konflikta situācijas iepirkuma procedūrās.

Projekta darbinieku patvaļīga informācijas sniegšana un/vai komunikācija ar dažādām iesaistītajām pusēm, tajā skaitā, medijiem, kas neatbilst projekta komunikācijas stratēģijā noteiktajiem pamatprincipiem, tādējādi kaitējot projekta publicitātei.

Projektā ir definētas dažādas mērķauditorijas,

kurām nepieciešama atšķirīgu vēstījumu, informācijas kanālu un citu komunikācijas līdzekļu plānošana.

Citu LIFE projektu nesekmīgas publicitātes radīta negatīva ietekme uz LIFE REstore komunikāciju.

Mediji pastāvīgi saņem informāciju par dažādiem ES un citu finansētāju atbalstītiem projektiem, nereti apzināti ignorējot šāda satura informāciju.

Balstoties uz SVID analīzē noteiktajiem ārējo faktoru radītajiem draudiem, ir veikta Projekta komunikācijas risku analīze. Pie komunikācijas riskiem ir iekļauti arī SVID analīzes ārējo faktoru draudi.

KOMUNIKĀCIJAS RISKI, KRĪZES KOMUNIKĀCIJAS VADĪBA

Projekta komunikācijas risku klasifikācijā ir identificēti iespējamie riski, kas var radīt nelabvēlīgas sekas un ietekmēt Projekta mērķa sasniegšanu un aktivitāšu īstenošanu. Par pamatu komunikācijas risku novērtējumā ir izmantotas komunikācijas vājās puses un draudi, kas identificēti SVID analīzē. Risku analīzē ir iekļauti arī Projekta aktivitāšu īstenošanas iespējamie ierobežojumi.

Identificētie riski ir sakārtoti prioritārā secībā, izmantojot principu „sekas - cēlonis”, uzsverot risku radīto iespējamo kaitējumu Projekta aktivitāšu sekmīgai īstenošanai.

Riski ir novērtēti pēc to iespējamības:

1.	Ļoti maza iespējamība	Riski, kuru veidošanās praktiski nav iespējama Projekta īstenošanas laikā;
2.	Maza iespējamība	Nav faktu, kas norādītu uz lielāku iespējamību;
3.	Vidēja iespējamība	Var gadīties, bet šobrīd trūkst informācijas;
4.	Liela iespējamība	Var gadīties, par to liecina iespējamās pazīmes;
5.	Ļoti liela iespējamība	Ir fakti, kas apliecina varbūtību;

Risku sekas un to ietekme ir novērtēta, izmantojot skalu no „ļoti zema” līdz „ļoti augsta”.

1.	Ļoti zema	Ietekme ir tik nebūtiska, ka nav nepieciešams veikt īpašus krīzes novēršanas pasākumus;

2.	Zema	Ietekme ir maza, to iespējams novērst ātri un vienkārši;
3.	Vidēja	Izraisītās sekas ietekmēs projektu, taču situācija ir risināma, izmantojot standarta procedūru;
4.	Augsta	Kritisks gadījums;
5.	Ļoti augsta	Visaugstākajā pakāpē ir apdraudēta projekta īstenošana;

Projekta komunikācijas riski, to iespējamība, iespējamais kaitējums un pasākumi risku novēršanai ir apkopoti Tabulā Nr.5.

Tabula 5. Projekta komunikācijas risku klasifikācija

Risks	Iespējamība	Iespējamais kaitējums	Pasākumi risku novēršanai
Projekta īstenošanas procesā notiek nelaiemes gadījums, kurā cietuši cilvēki.	3	5	<p>Darba drošības pasākumu ievērošana.</p> <p>Publisko pasākumu plānošanā pievērst īpašu uzmanību drošības jautājumiem.</p> <p>Apzināt citu pieredzi pasākumu organizēšanā un izmantot to, lai izvairītos no drošībai bīstamiem apstākļiem Projekta pasākumos.</p> <p>Īpašu uzmanību pievērst pasākumiem, kuros piedalās bērni un nepilngadīgi jaunieši.</p>
Projektā definēto mērķauditoriju neieinteresētība un nevēlēšanās iesaistīties publiskajos pasākumos, zema atsaucība līdzdalībai.	3	5	<p>Nodrošināt regulāru, kvalitatīvu un atbilstošu mērķauditoriju informēšanu par Projekta uzdevumiem, plānotajām aktivitātēm un to nozīmi.</p> <p>Plānojot Projekta publiskos pasākumus, ņemt vērā mērķauditoriju intereses un vēlmes, kas attiecas uz pasākuma norises vietu, laiku, saturu, metodēm u.tml. pasākuma elementiem.</p> <p>Mērķauditoriju informēšanai izvēlēties atbilstošu komunikācijas formu, saturu, informēšanas kanālu un metodi. Savlaicīgi pirms pasākuma izplatīt informāciju.</p>
Kāda mērķauditorijām attīsta par Projektu negatīvu publicitāti medijos.	4	4	<p>Nodrošināt Projekta mērķauditorijām kvalitatīvu informāciju atbilstoši to interesēm.</p>

				<p>Pēc iespējām iesaistīt mērķauditorijas Projekta publiskajos pasākumos.</p> <p>Identificēt mērķauditoriju viedokļu līderus un pievērst pastiprinātu uzmanību to interesēm un viedoklim, nodrošinot iesaisti viedokļu apmaiņā.</p> <p>Pastāvīgi monitorēt mērķauditoriju noskaņojumu un attieksmi, reaģējot nekavējoties, līdzko pamanītas negatīvas attieksmes pazīmes.</p>
Projekta īstenošanā iesaistītie apakšuzņēmēji ar savu darbību rada negatīvu mērķauditorijas attieksmi un negatīvi ietekmē projekta publisko tēlu.	4		4	<p>Informēt Projekta īstenošanā iesaistītās puses (partnerus) par riska nozīmi un nepieciešamību rūpīgi izvēlēties apakšuzņēmējus.</p> <p>Norādīt Projekta partneru atbildību apakšuzņēmēju izvēlē un iespējamā riska novēršanā.</p> <p>Apkopot pieejamo informāciju par iesaistītajiem apakšuzņēmējiem, uzraudzīt to publiskās darbības, kas saistītas ar Projekta aktivitātēm.</p>
Būtiski pavērsieni klimata jomā, kam ir negatīva ietekme uz Projekta problēmjautājumu risināšanu.	3		4	<p>Pastāvīgi sekot līdzi aktualitātēm vides un klimata jautājumos.</p> <p>Piedalīties pasākumos, kas saistīti ar Projekta problēmjautājumu risināšanu.</p> <p>Izmantot Projektā iesaistīto un citu personu ekspertīzi, lai identificētu iespējamo pavērsienu nozīmi un ietekmi uz Projektu.</p>
Interesešu konflikta situācijas iepirkuma procedūrās vai citos Projekta līdzekļu izlietošanas gadījumos.	3		4	<p>Informēt Projekta partnerus (atbildīgās puses) par LIFE programmas nosacījumiem un saistošajiem noteikumiem iepirkuma procedūrās un Projekta līdzekļu izmantošanā.</p> <p>Nodrošināt Projektā īstenoto iepirkumu procedūru uzraudzību un pastāvīgu informācijas apmaiņu starp Projekta koordinējošo saņēmēju un partneriem.</p>
Projekta īstenošanā iesaistīto personu patvaļīga informācijas sniegšana un/vai nesaskaņota	3		4	<p>Informēt Projekta īstenošanā iesaistītās personas par Komunikācijas stratēģijā definētajiem pamatprincipiem informācijas sniegšanā un</p>

<p>komunikācija ar dažādu mērķauditoriju pārstāvjiem, it īpaši medijiem, kas kaitē Projekta publicitātei.</p>		<p>komunikācijā ar trešajām personām.</p>
		<p>Nodrošināt pastāvīgu šo nosacījumu atkārtotānu iesaistītajām pusēm, uzsverot riska novēršanas nozīmi un iesaistīto personu atbildību.</p>
		<p>Nodrošināt Projekta darbiniekiem informāciju par procesu kādā sniedzama informācija trešajām personām un saskaņojama komunikācija ar mērķauditorijām</p>
<p>Citu Projektā paredzēto aktivitāšu nobīde no paredzētā izpildes termiņa kavē kvalitatīvu komunikācijas aktivitāšu plānošanu un realizēšanu.</p>	<p>5 3</p>	<p>Plānot komunikācijas aktivitāšu īstenošanu atbilstošā laika periodā, lai nepieciešamības gadījumā to ir iespējams koriģēt un bez lieliem zaudējumiem, pielāgot vispārējām Projekta aktivitātēm.</p> <p>Sekot līdzi Projekta aktivitāšu īstenošanas gaitai un nekavējoties reaģēt, pielāgojot komunikācijas aktivitātes atbilstoši situācijai.</p>
<p>Projekta īstenoāju nesekmīga iepriekšējā sadarbības pieredze ar kādu no mērķauditorijām kavē komunikāciju un rada negatīvu mērķauditorijas attieksmi.</p>	<p>4 3</p>	<p>Identificēt Projekta partneru negatīvo pieredzi ar mērķauditorijām un to ietekmi.</p> <p>Atbilstoši partneru sniegtajai informācijai, pievērst pastiprinātu uzmanību komunikācijā ar konkrēto mērķauditoriju.</p> <p>Nepieciešamības gadījumā mainīt un/vai pilnveidot komunikācijas metodes, komunikācijas saturu, kas saistīts ar konkrēto mērķauditoriju.</p>
<p>Projekta īstenoāji pārstāv organizācijas ar atšķirīgām interesēm, to struktūra, kultūra, darbības pamatprincipi ir atšķirīgi, neveidojas vienota izpratne dažādos ar projektu saistītos jautājumos.</p>	<p>3 3</p>	<p>levērot Projekta Kvalitātes nodrošinājuma un kontroles programmas (2015-2019) un Projekta Komunikācijas stratēģijas (2015-2019) pamatnosacījumus iekšējai komunikācijai.</p> <p>It īpaši pievēršot uzmanību pastāvīgai, regulārai informācijai apmaiņai, izmantojot daudzveidīgus instrumentus. Kā arī, tiešai daudzvirzienu komunikācijai klātienē, viedokļu un attieksmju apmaiņai.</p>
<p>Projekta īstenoāji un projektā iesaistītie</p>	<p>3 3</p>	<p>levērot Projekta Kvalitātes nodrošinājuma un kontroles</p>

darbinieki iepriekš nav strādājuši kopā, savstarpējā komunikācija ir neefektīva, neveidojas cieša sadarbība kopīgo aktivitāšu īstenošanā.			programmas (2015-2019) un Projekta Komunikācijas stratēģijas (2015-2019) pamatnosacījumus iekšējai komunikācijai. It īpaši pievēršot uzmanību pastāvīgai, regulārai informācijai apmaiņai, izmantojot daudzveidīgus instrumentus. Kā arī, tiešai daudzvirzienu komunikācijai klātienē, viedokļu un attieksmju apmaiņai.
Projekta leksika un jomas terminoloģija ir specifiska, sarežģīti uztverama ar jomu nesaistītām auditorijām, kā rezultātā neveidojas sekmīga komunikācija ar šīm auditorijām.	3	2	Izstrādāt komunikācijas vēstījumus atbilstoši mērķauditorijai un izmantot atbilstošu leksiku. Konsultēties ar Projektā iesaistītajiem ekspertiem par atbilstošākās leksikas izmantošanu. Projekta īstenošanas gaitā, it īpaši pēc komunikācijas aktivitātēm un vispārējās publicitātes, monitorēt komunikācijas rezultātus un pēc nepieciešamības pilnveidot un/vai mainīt komunikācijas vēstījumu, kanālus un metodes, atbilstoši konkrētajai mērķauditorijai.
Projekta īstenošanā iesaistītajiem darbiniekiem ir noteikti pienākumi un darba apjoms, tāpēc to motivācija iesaistīties komunikācijas aktivitātēs, kas ir ārpus to pienākumiem, var būt zema vai ļoti zema.	3	2	Nodrošināt regulāru informācijas apriti par Projekta komunikācijas pasākumiem un Projekta darbinieku iespējām iesaistīties, uzsverot līdzdalības nozīmi veiksmīgai Projekta mērķu sasniegšanai. Pēc iespējām iesaistīt Projekta darbiniekus komunikācijas aktivitāšu plānošanā, veicinot to ieguldījumu un ņemot vērā to ierosinājumus atbilstoši kompetencei.
Sabiedrības šaubas par lietderīgu projekta finansējuma izlietojumu rada negatīvu ietekmi uz projekta komunikāciju un publicitāti.	2	2	Projekta finansējuma izmantošanā balstīties uz sekojošiem pamatprincipiem – atklātība, informācijas pieejamība publiski, līdzekļu izmantošanas lietderīgums un atbilstība Projekta uzdevumiem.
Citu LIFE vai LIFE+ projektu nesekmīga publicitāte rada negatīvu ietekmi uz	2	2	Apzināt citu līdzīgu LIFE projektu komunikācijas pieredzi.

LIFE REstore publicitāti un komunikāciju ar mērķauditorijām.			Analizēt iespējamo saikni un ietekmi uz LIFE REstore komunikācijas aktivitātēm. Secinājumus izmantot Projekta komunikācijas aktivitāšu īstenošanas procesā.
Dabas apstākļu izraisīti apdraudējumi, kas ierobežo projekta aktivitāšu īstenošanu atbilstoši laika grafikam.	3	3	Riska novēršanas pasākumi ir ļoti ierobežoti. Plānojot Projekta aktivitāšu īstenošanas procesu, atbildīgajām personām ir jāņem vērā iespējamie ierobežojumi, lai spētu adekvāti reaģēt un mainīt aktivitāšu īstenošanas gaitu.
Projekta īstenošanā iesaistīto pušu nesagatavotība iespējamās krīžu situācijās.	3	5	Iepazīstināt iesaistītās puses ar Komunikācijas stratēģijā izstrādāto risku analīzi un rīcības ieteikumiem. Veicināt savstarpējo pieredzes apmaiņu rīcībai krīzes situācijās. Projekta darba grupu sanāksmēs veicināt informācijas apmaiņu par aktivitāšu īstenošanas procesu un identificēt iespējamos riskus, nodrošinot savlaicīgu sagatavotību turpmākajai rīcībai.
Projekta īstenošanā iesaistītās personas rīkojas pretlikumīgi vai neētiski aktivitāšu īstenošanas laikā.	3	4	Ievērot Projekta Kvalitātes nodrošinājuma un kontroles programmas (2015-2019) pamatprincipus. Uzsvērt iesaistīto pušu atbildību un iespējamo negatīvo ietekmi uz Projekta īstenošanu.

Identificēto risku novēršanā nozīmīga loma ir visām Projekta īstenošanā iesaistītajām personām, kurām jābūt informētām par iespējamajiem riskiem un nepieciešamības gadījumā jāziņo par iespējamajiem draudiem, kas ietekmē Projekta mērķu sasniegšanu, ja tādi radušies aktivitāšu īstenošanas laikā.

VISPĀRĪGIE KRĪZES KOMUNIKĀCIJAS PAMATPRINCIPI:

- Komunikācija ar iesaistītajām pusēm un medijiem jāuzsāk nekavējoties.
- Publiski sniedzamā informācija jāpārbauda un jābalstās tikai uz apstiprinātiem faktiem. Informāciju drīkst izplatīt publiski tikai tad, kad to ir apstiprinājusi Krīzes vadības grupa.
- Informācijas izplatīšanai ir jābūt koordinētai. Publiskā komunikācija ar iesaistītajām pusēm un medijiem ir jādeleģē vienai personai, kas ir kompetenta izteikties par konkrēto krīzes situāciju. Gadījumos, kad nepieciešams nodrošināt vienlaicīgu komunikāciju ar vairākām iesaistītajām pusēm, atbildība tiek deleģēta vairākām runas personām.

- Atbildīgā/-s runas persona/-s nedrīkst izvairīties no komunikācijas ar medijiem un iesaistītajām pusēm. Komunikācijas ziņojumi, kas paredzēti publiskai izplatīšanai ir jāsaskaņo ar Projekta sabiedrisko attiecību speciālistu vai Krīzes vadības grupu (sk. Krīzes vadības grupas sastāvu Tabulā nr.6).
- Mediju pārstāvji ir nozīmīgi krīzes situācijas dalībnieki, tāpēc pret tiem ir jāizturas pieklājīgi un jānodrošina ar iepriekš sagatavotu informāciju.
- Krīzes komunikācijā nedrīkst izmantot atbildi „Nav komentāru”, aizstājot to ar „eksperti izvērtē situāciju”, „precīza informācija tiks sniegta līdzko eksperti būs izvērtējuši situāciju” u.tml.
- Jānodrošina LIFE REstore pārstāvis kā pirmavots informācijas sniegšanā. Jānodrošina aktuālās informācijas pieejamība Projekta mājas lapā un sociālajos tīklos (Projekta Twitter un Facebook kontos).

Tabula 6. Projekta Krīzes vadības grupa

Projekta Krīzes vadības grupa			
Vārds, uzvārds	Pārstāvētā amats	organizācija,	Kontakti
Kaspars Pabērzs	Dabas pārvalde,	aizsardzības projekta vadītājs	29121093, kaspars.paberzs@daba.gov.lv
Juris Pētersons	Biedrība „Baltijas krasti”, projekta vadītājs		26443047, www.juris@gmail.com
Andis Lazdiņš	Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava", koordinators	darbu	26595586, andis.lazdins@silava.lv
Ingrīda Krīgere	Latvijas Kūdras asociācija, projekta vadītāja		29106008, ingrida@peat.lv
Anda Zālmane	Dabas pārvalde, attiecību speciāliste	aizsardzības sabiedrisko	26539348, anda.zalmane@daba.gov.lv

Komunikācijas pamatprincipi, kas jāievēro ikvienam Projektā iesaistītajam darbiniekam:

1. Projekta Krīzes vadības grupa nosaka to, kura runas persona var sniegt informāciju par notiekošo medijiem, iesaistītajām pusēm.
2. Ja darbiniekam ir zināma informācija par krīzes detaļām vai jebkāda veida informācija, kas saistīta ar krīzes situāciju – to ir kategoriski aizliegts izpaust un pārrunāt ar paziņām, draugiem, radniekiem, medijiem utt. Šādā veidā darbinieks var veicināt baumu un nepārbaudītas informācijas izplatīšanos, sarežģot radušos situāciju.
3. Projekta darbinieki saņems apstiprinātu un pārbaudītu informāciju, tiklīdz būs noskaidrota un novērtēta krīzes situācija. Darbinieki nekādā gadījumā nedrīkst publiski izteikt savus pieņēmumus par krīzes situāciju, tās cēloņiem vai

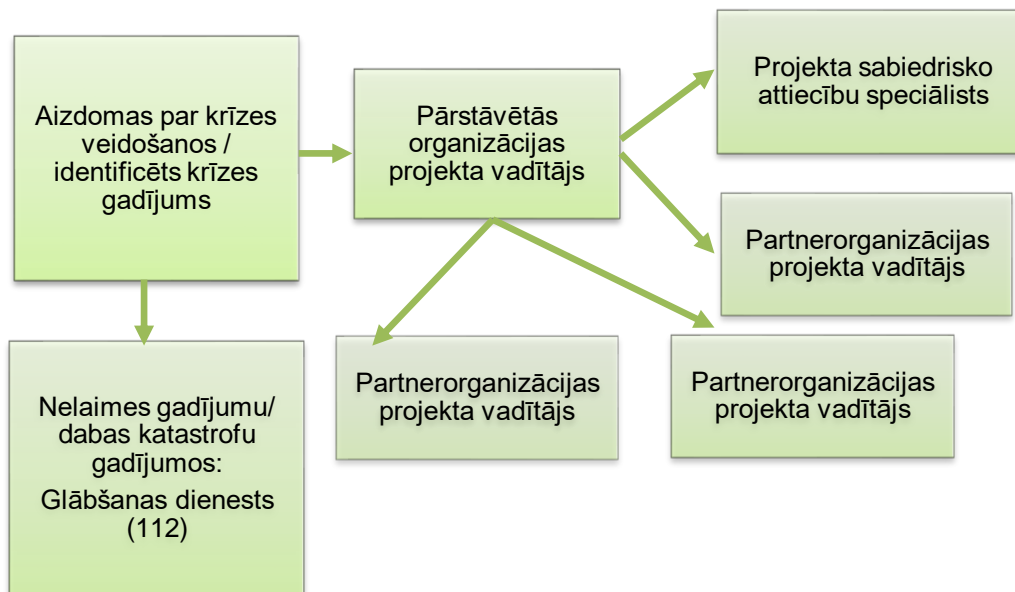
- vainīgajiem. Darbinieka atbildība ir izturēties kompetenti un atturēties no liekas komunikācijas ar citiem par krīzes situāciju.
4. Gadījumos, kad pie darbinieka, kurš nav atbildīgs par komunikāciju krīzes situācijā, vērsas mediju pārstāvji:
    - ir jāsniedz krīzes runas personas vai Projekta sabiedrisko attiecību speciālista kontaktinformācija;
    - ir jāpajautā mediju pārstāvja kontaktinformācija, lai atbildīgā persona par komunikāciju var sazināties ar šo personu.
    - par mediju pārstāvju interesi, nekavējoties ir jāinformē sabiedrisko attiecību speciālists.
  5. Krīzes situācijas risināšanā iesaistītie Projekta darbinieki nedrīkst iesaistīties neformālās sarunās ar medijiem vai paust viedokli „ārpus kadra”. Jebkura krīzes komunikācija notiek publiski, nodrošinot visām ieinteresētajām pusēm vienlīdzīgu pieeju informācijai.
  6. Projekta darbiniekiem ir jāizvairās no iespējamām mediju provokācijām un iesaistīšanās emocionālās diskusijās.

KRĪZES SITUĀCIJAS RĪCĪBAS PAMATPRINCIPI

1. Persona, kas pirmā konstatē krīzes situāciju vai saņem informāciju par notikušu gadījumu, nekavējoties informē par notikušo attiecīgās organizācijas Projekta vadītāju un gaida turpmākos norādījumus no projekta Krīzes vadības grupas, kas sastāv no visu partneru projektu vadītājiem un Projekta sabiedrisko attiecību speciālista (sk. Tabulu Nr.6). Ja darbinieks atrodas krīzes notikuma vietā, tam ir pienākums tur uzturēties tik ilgi, kamēr netiek saņemtas citas norādes no Krīzes vadības grupas. Darbinieka atbildība ir fiksēt un apkopot visu aktuālo informāciju par situācijas attīstību un regulāri informēt par notiekošo Projekta Krīzes vadības grupu. Informēšanas procesa kārtība pirmskrīzes un krīzes gadījumā ir attēlota Attēlā Nr.1.
2. Projekta vadītājs, kas saņēmis informāciju par gadījumu, nekavējoties nodod informāciju pārējiem Krīzes vadības grupas pārstāvjiem, kuri izvērtē situāciju un tās ietekmi uz Projekta īstenošanu, pieņem lēmumus par turpmāko stratēģisko rīcību.
3. Krīzes vadības grupas uzdevums ir novērtēt krīzes apmērus, izprast tās būtību, katrā konkrētā gadījumā savstarpēji pārrunāt nepieciešamās darbības un noteikt piemērotāko rīcības stratēģiju. Krīzes vadības grupa veic savstarpēju pienākumu sadali un pēc situācijas rakstura nozīmē atbildīgos krīzes situācijas risināšanā. Nepieciešamības gadījumā tiek piesaistīti atbilstoši eksperti, kas var nebūt tieši iesaistīti Projekta īstenošanā.
4. Par krīzes komunikācijas organizēšanu starp iesaistītajām pusēm un medijiem ir atbildīgs Projekta sabiedrisko attiecību speciālists. Krīzes komunikācijas mērķis ir mazināt kaitējumu un negatīvu ietekmi Projekta tēlam, reputācijai.
5. Projekta sabiedrisko attiecību speciālists atbild par komunikācijas ziņojumu izveidi, to saskaņošanu ar Krīzes vadības grupu un Projekta partneru sabiedrisko attiecību atbildīgajiem pārstāvjiem. Izplatīt drīkst tikai tādus paziņojumus, kurus apstiprinājusi Krīzes vadības grupa. Nepieciešamības gadījumā paziņojumi ir jāsaņem arī ar citām institūcijām, piemēram, vides aizsardzības dienestiem, policiju, NMPD, VUGD u.tml.
6. Projekta sabiedrisko attiecību speciālists ir atbildīgs par mediju organizēšanu krīzes notikuma vietā, koordinējot mediju aktivitātes.
7. Jebkura krīzes situācijas risināšanā iesaistītā persona jebkādu informāciju drīkst izplatīt tikai ar Projekta sabiedrisko attiecību speciālista atļauju.

8. Krīzes vadības grupas pienākums ir veikt nepārtrauktu krīzes situācijas monitoringu, balstoties uz to, turpināt situācijas vadību, līdz tā ir stabilizējusies.

Attēls 1. Informēšanas process pirmskrīzes un krīzes gadījumā

KRĪZES KOMUNIKĀCIJAS VĒSTĪJUMU SATURS

Krīzes situācijas gadījumos ir jānodrošina strukturēta un kvalitatīva komunikācija ar visām iesaistītajām pusēm un medijiem. Par krīzes komunikācijas ziņojumu sagatavošanu ir atbildīgs Projekta sabiedrisko attiecību speciālists, pēc nepieciešamības iesaistot Krīzes vadības grupu un Projektā īstenošanā iesaistītās personas. Krīzes komunikācijas vēstījumu pamatprincipi atbilstoši mērķauditorijām ir aprakstīti Tabulā Nr.7.

Tabula 7. Krīzes komunikācijas vēstījumu saturs

Vēstījuma saturs	Mērķauditorija
Pamatinformācija - kas noticis, kur, kad, iemesls (ja to ir apstiprinājis eksperts). Darbības, kas veiktas, lai novērstu sekas un sniegtu palīdzību. Turpmākā rīcība un laiks, kad atkal tiks sniegta jaunākā informācija.	Visas
Situācijas raksturojums – kas noticis, kādas ir sekas, kas tiek darīts krīzes likvidēšanai, kā jārikojas iesaistītajām personām.	Krīzes gadījumā tieši iesaistītās personas
Situācijas raksturojums un kādas darbības nepieciešams veikt, lai novērstu krīzi. Atbildības un darbu deleģēšana konkrētām personām.	Krīzes gadījuma novēršanā iesaistītās personas (projekta darbinieki un piesaistītās puses)
Situācijas raksturojums – kas noticis, informācija par cietušajiem un izraisītajām sekām, notikušā iemesli (ja tos ir novērtējis atbilstošs eksperts). Darbības, kas veiktas situācijas kontrolei un krīzes mazināšanai. Turpmākās informācijas sniegšana.	Glābšanas dienesti, valsts pārvaldes iestādes (atbilstoši krīzes izraisītajām sekām)

Pamatinformācija – kas, kur, kad noticis, kādi ir zaudējumi un darbības krīzes novēršanai. Informācija par iesaistītajām personām, krīzes novēršanas komandas sastāvu un turpmāko informācijas sniegšanu.

Neidentificēta mērķauditorija

Publiskajos ziņojumos jāiekļauj fakti par situāciju, izvairoties no interpretācijām un pieņēmumiem. Jāsagatavo 2-3 ziņojumi, izmantojot vienkāršu un viegli uztveramu leksiku un izvairoties no projektam raksturīgās terminoloģijas. Ziņojumos nedrīkst izmantot noliegumus un negatīvus izteikumus.

Publiskās komunikācijas pamatfrāzes, kas izmantojamas krīzes situācijās:

- „Organizācijas rīcībā šobrīd nav apstiprinātas informācijas par situācijas izveidošanās iemesliem.”
- „Organizācija situāciju risina ciešā sadarbībā ar „ekspertu X”, glābšanas un drošības dienestiem, lai pēc iespējas ātrāk noskaidrotu cēloņus.”
- „Organizācija sadarbojas ar dažādām iestādēm, valsts institūcijām un glābšanas dienestiem, lai nodrošinātu iespējamās situācijas risinājumus un novērstu notikušā sekas.”
- „Atbalsta sniegšana iesaistītajām pusēm ir prioritāte, organizācija dara visu iespējamo, lai risinātu situāciju.

MĒRĶAUDITORIJU INTERESES UN IESAISTE

Lai pilnvērtīgi nodrošinātu izvirzīto LIFE REstore mērķu sasniegšanu, Projekta ietvaros ir paredzēta mērķtiecīga, daudzveidīga un plaša sadarbība ar dažādām mērķauditorijām - organizācijām, valsts pārvaldes iestādēm, valsts uzņēmumiem, izglītības un pētniecības iestādēm u.c. ieinteresētajām personām.

Komunikācijas stratēģijā tiek izmantota LIFE REstore ieinteresēto pušu identifikācijas analīze, kas veikta projekta aktivitātes „A1 - leinteresēto pušu identifikācija un esošās situācijas analīze” ietvaros. Projekta mērķauditorijas, to intereses un iesaiste ir detalizēti aprakstīta Pielikumā nr.1.

Balstoties uz mērķauditoriju ieinteresētību LIFE REstore projektā kopumā, aktivitātēs un rezultātos, kā arī mērķauditorijas iespējām ietekmēt valsts politikas plānošanas dokumentus, tās ir sadalītas četrās grupās:

- 1) Projekta īstenošanā iesaistīto personu grupā ir iekļautas visas organizācijas, kas ir tieši atbildīgas par LIFE REstore projekta realizāciju – Dabas aizsardzības pārvalde, biedrība „Baltijas krasti”, Latvijas kūdras asociācija un Latvijas valsts mežzinātnes institūts „Silava”.
- 2) Primārā mērķauditorijas grupa, kurā ietilpst projektā visvairāk ietekmētās organizācijas. Tās ir organizācijas, kuru saimniecisko darbību var tiešā veidā ietekmēt LIFE REstore sasniegtie rezultāti un izdarītie secinājumi. Grupā ir iekļautas arī valsts pārvaldes iestādes, kas ir spējīgas veikt nepieciešamās likumdošanas izmaiņas, ja tādas tiks identificētas LIFE REstore projektā. Grupā ietilpst 15 dažādas iestādes un organizācijas.
- 3) Sekundārajā grupā ir iekļautas netiešās ietekmes mērķauditorija, kurām ir liela ietekme uz LIFE REstore subjektu (purvi, kūdras lauki), bet šo organizāciju turpmāka pastāvēšana vai ikdienas darbība nav atkarīga no tā, kādi būs projekta rezultāti vai secinājumi. Šajā grupā ietilpst vairāk par 20 dažādām iestādēm un organizācijām.

- 4) leinteresēto personu grupa, kurā iedalītas personas, kas nav tieši saistītas ar LIFE REstore subjektu (purvi, kūdras lauki), to darbību un pastāvēšanu neietekmēs projekta rezultāti un secinājumi, bet šīs personas var dot būtisku pienesumu projekta labvēlīgai realizācijai, kā arī - nodrošināt un veicināt projekta rezultātu un secinājumu tālāku atbilstošu izplatīšanu arī pēc projekta īstenošanas. Grupā ietilpst vairāk nekā 25 dažādas iestādes un organizācijas.

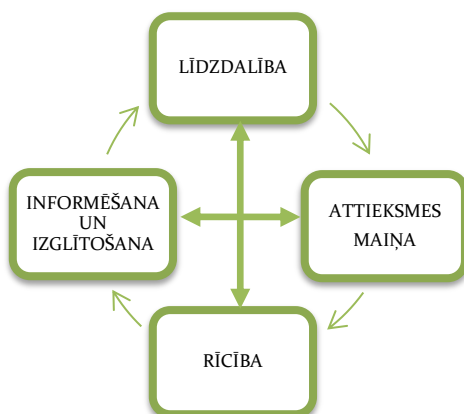
Detalizēts Projekta mērķauditoriju sadalījums ir attēlots Tabulā Nr.8.

Tabula 8. Projekta komunikācijas mērķauditorija

1. Projekta realizācijā iesaistītās personas	2. Primārā grupa – lielākās ietekmes organizācijas	3. Sekundārā grupa – netiešās ietekmes organizācijas	4. leinteresētās organizācijas
1.1. Dabas aizsardzības pārvalde	2.1. Valsts politiku veidojošās ministrijas ar kūdras lauku izstrādi saistītajās sfērās	3.1. Valsts politiku veidojošās ministrijas	4.1. Valsts pārvaldības iestādes
1.2. Biedrība "Baltijas krasti"	2.2. Valsts pārvaldības iestādes	3.2. Pašvaldības	4.2. Plānošanas reģioni
1.3. Latvijas kūdras asociācija	2.3. Projektā iesaistītās pašvaldības	3.3. Valsts pārvaldības iestādes	4.3. Pašvaldības
1.4. Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"	2.4. Kūdras izstrādes lauku īpašnieki	3.4. Izglītības un pētniecības iestādes	4.4. Ārvalstu augstskolas
	2.5. Kūdras izmantošanā un saglabāšanā ieinteresētās asociācijas	3.5. Dažāda uzņēmējdarbība	4.5. Biedrības, nevalstiskās organizācijas, studenti un sabiedrība
	2.6. Iedzīvotāji		4.6. Atbildīgās ES institūcijas un citas starptautiskās organizācijas

Komunikācijas aktivitātēs tiks iesaistītas visas Projekta mērķauditorijas, atbilstoši mērķauditoriju interesēm un Projekta vajadzībām, tādā veidā nodrošinot to pilnvērtīgu līdzdalību LIFE REstore mērķa sasniegšanā. Lai sasniegtu Projekta informatīvos, attieksmes un rīcības komunikācijas mērķus, komunikācijas process ar mērķauditorijām tiks balstīts uz četrām, savstarpēji saistītām pamatdarbībām, kas attēlotas Attēlā Nr.2.

Attēls 2. Mērķauditorijas komunikācijas process

- Informēšana un izglītošana – informācijas nodrošināšana mērķauditorijām un to izglītošana, izmantojot dažādas metodes;
- Līdzdalība – mērķauditorijas aktīva iesaistīšana Projekta aktivitātēs, vienlīdzīgas līdzdalības iespēju nodrošināšana;
- Attieksmes maiņa – mērķauditorijas pozitīvas attieksmes veicināšana par Projekta mērķi un uzdevumiem;
- Rīcība – mērķauditorijas pašiniciatīvas un motivācijas sekmēšana Projekta mērķu sasniegšanā, nodrošinot mērķauditoriju aktīvu atbalstu.

Komunikācijas procesa pamatdarbību savstarpējā mijiedarbība nodrošinās efektīvu mērķu sasniegšanu. Plānotie sasniedzamie rādītāji par mērķauditoriju iesaisti komunikācijas aktivitātēs apkopoti Tabulā Nr.9 un ir saskaņā ar Projekta pieteikuma A2 aktivitātes – Komunikācijas stratēģijas izstrāde (46.-48.lpp.) – norādīto mērķauditoriju iesaisti.

Tabula 9. Mērķauditorijas iesaiste komunikācijas aktivitātēs

Mērķauditorijas Nr.	Komunikācijas mērķauditorija	aktivitāšu	Mērķa rādītājs
2.3., 3.2., 4.3.	Pašvaldības plānotāji un lēmumu pieņēmēji		50
1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.4.	Kūdras ražošanas uzņēmumu nozares pārstāvji		50
3.5.	Lauksaimniecības un enerģētikas uzņēmumu pārstāvji		50
1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.1., 2.2., 3.1., 3.3., 4.1., 4.2.	Valsts institūcijas / organizācijas		15
1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 3.4., 4.4.	Pētniecības / izglītības iestādes un citas starptautiskas institūcijas		15
1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.5., 4.5.	Nevalstiskās organizācijas		15
2.6., 4.5.	Vietējie iedzīvotāji		150
4.5.	Studenti / tūristi		150
4.6.	Atbildīgās ES institūcijas un citas starptautiskās organizācijas		5

Projekta mērķauditorija, kas ietilpst pirmajā grupā, ir Projekta īstenošanā iesaistītās organizācijas, kas ir tieši atbildīgas par LIFE REstore projekta realizāciju. 1.grupas mērķauditorijas iesaiste ir noteikta atbilstoši to lomai un atbildībai Projekta aktivitāšu īstenošanā (sk. Tabulu Nr.1).

Savstarpējā Projekta partneru komunikācija tiek nodrošināta atbilstošā kvalitātē, iesaistot informācijas aprītē par Projekta īstenošanu atbildīgās personas. Efektīvas iekšējās komunikācijas nodrošināšanā tiek ņemti vērā Projekta Kvalitātes nodrošinājuma un kontroles programmā (2015-2019) noteiktie pamatprincipi.

Iekšējā komunikācija un informācijas apmaiņa tiek nodrošināta:

- telefoniski un/vai elektroniski (e-pasts, Dropbox, Google disks u.c.);
- sapulcēs;
- kvalitātes kontroles darba grupās;
- Projekta monitoringa darba grupā;
- Projekta uzraudzības grupā;
- Projekta Vadības apspriedēs.

Iekšējās komunikācijas procesi tiks balstīti uz sekojošiem principiem:

- Visi Projekta īstenošanā iesaistītie dalībnieki strādā kopīgi Projekta interesēs un sekmē Projekta mērķu sasniegšanu.
- Projekta vadība veicina vienotību un savstarpējo saliedētību mērķu un stratēģiskās vadības izpratnei.
- Projekta darbinieku kompetence un potenciāls tiek adekvāti novērtēti, iesaistot tos Projekta mērķu sasniegšanā.
- Savstarpējā informācijas apmaiņā un komunikācijā tiek ievēroti atklātības un vienlīdzības principi. Tāpat būtiska nozīme komunikācijā ir atgriezeniskajai saitei. Organizācijas projekta vadītāji (struktūrvienību vadītāji) ir atbildīgi par sapulcēs izskatīto jautājumu, pieņemto lēmumu un citas informācijas nodošanu savas struktūrvienības darbiniekiem.

Projekta Sabiedrisko attiecību speciālists apkopo, sagatavo un izplata informāciju par Projekta ietvaros īstenojamajām aktivitātēm. Pamatinformāciju par Projekta aktivitātēm, to īstenošanas procesu un rezultātiem, sabiedrisko attiecību speciālistam nodrošina par konkrēto aktivitāti atbildīgais partneris (sk. Tabulu Nr.1). Atbildīgais partneris minēto informāciju nodrošina nosūtot to uz e-pastu: anda.zalmane@daba.gov.lv. Informācija par plānoto aktivitāti jānodrošina vismaz 7 dienas pirms tās norises un 1 dienu pēc tās īstenošanas. Informācijas saturā ir iekļauts vispārējs aktivitātes īstenošanas procesa apraksts, norises vieta un laiks, iesaistītās puses, aktivitātes mērķis un rezultāti, secinājumi, fotogrāfijas, video u.tml. materiāli. Projekta partneru projekta vadītāju pienākums ir nodrošināt informāciju Projekta sabiedrisko attiecību speciālistam norādītajā termiņā.

LIFE programmas logo izmantošanas nosacījumi komunikācijā, paziņojumos un visos Projekta gaitā sagatavotajos dokumentos ir saistoši visiem Projekta partneriem. Projekta partneru projekta vadītāji ir atbildīgi par LIFE programmas nosacījumu ievērošanu. LIFE programmas komunikācijas prasības ir aprakstītas Projekta Komunikācijas stratēģijā - 2.2. *LIFE programmas komunikācijas prasības*.

KOMUNIKĀCIJAS VĒSTĪJUMI

Lai nodrošinātu kvalitatīvu komunikāciju ar Projekta mērķa grupām, katrai no tām ir izstrādāti atbilstoši komunikācijas vēstījumi un papildvēstījumi (sk.Tabulu Nr.10). Komunikācijas vēstījumi izstrādāti balstoties uz mērķauditoriju interesi un vajadzībām, kas mijiedarbojas ar sekmīgu Projekta mērķa īstenošanu.

Tabula 10. Projekta komunikācijas vēstījumi

Nr.	Mērķauditorija	Vēstījums	Papildus vēstījumi
1.	Projekta realizācijā iesaistītās personas	Purvi ir viens no nozīmīgākajiem Latvijas resursiem, un purvu īpašniekiem, apsaimniekotājiem, teritoriju attīstības plānotājiem, politikas veidotājiem un sabiedrībai kopumā ir jāattīsta savstarpējā sadarbība, lai gūtu ekonomisku, ekoloģisku, un sociālu labumu no purvu izmantošanas.	Projekta realizācijā iesaistīto personu aktīva līdzdalība Projekta aktivitāšu īstenošanā ir būtiska, lai sasniegtu Projektā noteiktos mērķus.
2.1.	Valsts politiku veidojošās ministrijas ar kūdras lauku izstrādi saistītajās sfērās	Lai novērtētu degradētu purvu ietekmi uz klimata pārmaiņām, LIFE REstore projektā veiks degradētu purvu inventarizāciju un siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaiti.	LIFE REstore projektā aprobēs degradēto kūdrāju siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaites metodoloģiju, kas balstīta uz lauka pētījumiem un ir saskaņā ar ANO starpvaldību ekspertu grupas klimata pārmaiņu (IPCC) pamatnostādnēm par siltumnīcefekta gāzu uzskaiti. LIFE REstore projektā izveidos ģeogrāfiskās informācijas sistēmu datu bāzi un veiks stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

<p>2.2. Valsts pārvaldības iestādes</p>	<p>LIFE REstore projektā izstrādās lēmumu pieņemšanas atbalsta instrumentu politikas veidotājiem degradēto purvu pēcizmantošanas plānošanai.</p> <p>Purvi ir viens no nozīmīgākajiem Latvijas resursiem, tāpēc to ilgtspējīga apsaimniekošana sniedz ieguvumus tautsaimniecībai un nodrošina klimata pārmaiņu mazināšanu.</p>	<p>LIFE REstore projektā izstrādātais teritoriju ilgtspējīgas izmantošanas un apsaimniekošanas plānošanas modelis būs atbalsts politikas veidotājiem, nodrošinot stratēģisku pamatu Nacionālajai Kūdras stratēģijai un optimālai degradēto kūdrāju pēcizmantošanai.</p> <p>Politikas veidotāji ir aicināti iesaistīties LIFE REstore projekta aktivitātēs un informācijas, viedokļu un pieredzes apmaiņā par ilgtspējīgu degradēto purvu apsaimniekošanu.</p>
<p>2.3. Projektā iesaistītās pašvaldības</p>	<p>Lai novērtētu degradētu purvu ietekmi uz klimata pārmaiņām, LIFE REstore projektā veiks degradētu purvu inventarizāciju un aprobēs degradēto kūdrāju siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaites metodoloģiju.</p> <p>Izvēloties atbilstošāko rekultivācijas veidu, purvu īpašnieki un apsaimniekotāji spēs izmantot purvu resursus pēc iespējas racionālāk - gūstot no tiem ekonomisku labumu un nekaitējot apkārtējai videi.</p>	<p>Degradēto kūdrāju siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaites metodoloģijas aprobācija tiks veikta saskaņā ar ANO starpvaldību ekspertu grupas klimata pārmaiņu (IPCC) pamatnostādņem par siltumnīcefekta gāzu uzskaiti.</p> <p>LIFE REstore projektā izveidos ģeogrāfiskās informācijas sistēmu datu bāzi un veiks stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.</p> <p>Purvu vides atjaunošanā pēc kūdras ieguves ir būtiski izvēlēties piemērotāko rekultivācijas veidu.</p> <p>Ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana ir nepieciešama, lai, lemjot</p>

novērtēšana, un rezultāti būs pieejami zemju ģipsniekiem un apsaimniekotājiem turpmākai praktiskai izmantošanai.

par teritorijas izmantošanu būtu informācija, kas ar to notiks pēc 10-20 gadiem.

Ekosistēmas ir resurss, kas cilvēkus nodrošina ar materiāliem labumiem – dod izejvielas (pārtikas produkti, gaiss un ūdens), regulē dabas procesus (plūdu mazināšana) un sniedz estētisku baudījumu (atpūta pie dabas).

Purvi ir viens no nozīmīgākajiem Latvijas resursiem, un purvu ģipsniekiem, apsaimniekotājiem, teritoriju attīstības plānotājiem, politikas veidotājiem un sabiedrībai kopumā ir jāattīsta savstarpējā sadarbība, lai gūtu ekonomisku, ekoloģisku, un sociālu labumu no purvu izmantošanas.

LIFE REstore projektā svarīgs ir pašvaldības viedoklis un intereses, tāpēc pašvaldību pārstāvji ir aicināti iesaistīties projekta aktivitātēs, informācijas, viedokļu un pieredzes apmaiņā par ilgtspējīgu degradētu purvu apsaimniekošanu.

Lai sniegtu atbalstu kūdras izstrādes lauku ģipsniekiem un apsaimniekotājiem, LIFE REstore projektā izstrādās ieteikumus degradētu purvu ilgtspējīgai un racionālai apsaimniekošanai.

Degradētu purvu apsaimniekošanas daudzveidīgās pieejas nodrošinās balansu starp bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu un ekonomiskajiem ieguvumiem.

2.4. Kūdras izstrādes lauku ģipsnieki

LIFE REstore projektā tiks veikta degradētu purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana, un rezultāti būs pieejami zemju ģipsniekiem un apsaimniekotājiem turpmākai praktiskai izmantošanai.

Latvijā nav veikta purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana un purvu ģipsniekiem un apsaimniekotājiem trūkst zināšanu un pieredzes par purvu ekosistēmu pakalpojumu pieejas ieguvumiem.

Ekosistēmas ir resurss, kas cilvēkus nodrošina ar materiāliem labumiem – dod izejvielas (pārtikas

produkti, gaiss un ūdens), regulē dabas procesus (plūdu mazināšana) un sniedz estētisku baudījumu (atpūta pie dabas).

Purvi ir viens no nozīmīgākajiem Latvijas resursiem, un purvu tīpašniekiem, apsaimniekotājiem, teritoriju attīstības plānotājiem, politikas veidotājiem un sabiedrībai kopumā ir jāattīsta savstarpējā sadarbība, lai gūtu ekonomisku, ekoloģisku, un sociālu labumu no purvu izmantošanas.

LIFE REstore projektā svarīgs ir purvu tīpašnieku un apsaimniekotāju viedoklis un intereses, tāpēc pašvaldību pārstāvji ir aicināti iesaistīties projekta aktivitātēs, informācijas, viedokļu un pieredzes apmaiņā par ilgtspējīgu degradētu purvu apsaimniekošanu.

Izvēloties atbilstošāko rekultivācijas veidu, purvu tīpašnieki un apsaimniekotāji spēs izmantot purvu resursus pēc iespējas racionālāk - gūstot no tiem ekonomisku labumu un nekaitējot apkārtējai videi.

Purvu vides atjaunošanā pēc kūdras ieguves ir būtiski izvēlēties piemērotāko rekultivācijas veidu.

2.5. Kūdras izmantošanā un saglabāšanā ieinteresētās asociācijas

Lai veicinātu kūdras purvu daudzveidīgu un ilgtspējīgu izmantošanu, LIFE REstore projektā izstrādās ieteikumus degradētu purvu racionālai apsaimniekošanai.

Degradētu purvu apsaimniekošanas daudzveidīgās pieejas nodrošinās balansu starp bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu un ekonomiskajiem ieguvumiem.

LIFE REstore projektā tiks veikta degradētu purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana, un rezultāti būs pieejami publiski turpmākai praktiskai izmantošanai.

Ekosistēmas ir resurss, kas cilvēkus nodrošina ar materiāliem labumiem – dod izejvielas (pārtikas produkti, gaiss un ūdens), regulē dabas procesus (plūdu mazināšana) un sniedz estētisku baudījumu (atpūta pie dabas).

Purvi ir viens no nozīmīgākajiem Latvijas

LIFE REstore projektā svarīgs ir kūdras

		<p>resursiem, un kūdras izmantošanā ieinteresētajām asociācijām, purvu īpašniekiem, apsaimniekotājiem, politikas veidotājiem un sabiedrībai kopumā ir jāattīsta savstarpējā sadarbība, lai gūtu ekonomisku, ekoloģisku, un sociālu labumu no purvu izmantošanas.</p>	<p>izmantošanā iesaistīto asociāciju viedoklis un intereses, tāpēc pašvaldību pārstāvji ir aicināti iesaistīties projekta aktivitātēs, informācijas, viedokļu un pieredzes apmaiņā par ilgtspējīgu degradēto purvu apsaimniekošanu.</p>
3.1.	Valsts politiku veidojošās ministrijas	<p>LIFE REstore projektā tiks veikta degradētu purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana, lai, lemjot par purvu teritoriju, būtu informācija, kas ar to notiks pēc 10-20 gadiem.</p> <p>LIFE REstore projektā izstrādās teritoriju ilgtspējīgas izmantošanas un apsaimniekošanas plānošanas modeli, kas būs atbalsts politikas veidotājiem degradēto purvu pēcizmantošanas plānošanā.</p>	<p>Degradētu purvu apsaimniekošanas daudzveidīgās pieejas nodrošinās balansu starp bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu un ekonomiskajiem ieguvumiem.</p>
3.2.	Pašvaldības	<p>Pirms veikt kūdras izstrādi platībās, kurās tas iepriekš nav darīts, ir jāveic potenciālās ietekmes uz vidi novērtēšana un jāplāno izstrādāto platību atbilstoša rekultivācija.</p> <p>Izvēloties atbilstošāko apsaimniekošanas veidu, pašvaldību teritoriju plānotāji, purvu īpašnieki un apsaimniekotāji spēs izmantot purvu resursus pēc iespējas racionālāk - gūstot no tiem ekonomisku labumu un nekaitējot apkārtējai videi.</p>	<p>Purvu vides atjaunošanā pēc kūdras ieguves ir būtiski izvēlēties piemērotāko rekultivācijas veidu.</p> <p>Lai veicinātu kūdras purvu daudzveidīgu un ilgtspējīgu izmantošanu, LIFE REstore projektā izstrādās ieteikumus degradētu purvu racionālai apsaimniekošanai.</p> <p>Izstrādātās rekomendācijas palielinās zināšanas un sekmēs kompetentu lēmumu</p>

			pieņemšanu degradētu purvu ilgtspējīgai apsaimniekošanai.
3.3.	Valsts pārvaldības iestādes	<p>LIFE REstore projektā tiks veikta degradētu purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana, lai, lemjot par purvu teritoriju, būtu informācija, kas ar to notiks pēc 10-20 gadiem.</p> <p>LIFE REstore projektā izstrādās teritoriju ilgtspējīgas izmantošanas un apsaimniekošanas plānošanas modeli, kas būs atbalsts politikas veidotājiem degradēto purvu pēcizmantošanas plānošanā.</p>	<p>Degradētu purvu apsaimniekošanas daudzveidīgās pieejas nodrošinās balansu starp bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu un ekonomiskajiem ieguvumiem.</p>
3.4.	Izglītības un pētniecības iestādes	<p>Lai veicinātu kūdras purvu daudzveidīgu un ilgtspējīgu izmantošanu, LIFE REstore projektā izstrādās ieteikumus degradētu purvu racionālai apsaimniekošanai.</p> <p>Lai novērtētu degradētu purvu ietekmi uz klimata pārmaiņām, LIFE REstore projektā veiks degradētu purvu inventarizāciju un siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaiti.</p> <p>LIFE REstore projektā tiks veikta degradētu purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana, un rezultāti būs pieejami turpmākai zinātniskai izmantošanai.</p>	<p>Ekosistēmas ir resurss, kas cilvēkus nodrošina ar materiāliem labumiem – dod izejvielas (pārtikas produkti, gaiss un ūdens), regulē dabas procesus (plūdu mazināšana) un sniedz estētisku baudījumu (atpūta pie dabas).</p>
3.5.		Lai veicinātu kūdras purvu daudzveidīgu un ilgtspējīgu	Degradētu purvu apsaimniekošanas

izmantošanu, LIFE REstore projektā izstrādās ieteikumus degradētu purvu racionālai apsaimniekošanai.

daudzveidīgās pieejas nodrošinās balansu starp bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu un ekonomiskajiem ieguvumiem.

Dažāda uzņēmējdarbība

LIFE REstore projektā tiks veikta degradētu purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana, un rezultāti būs pieejami publiski turpmākai praktiskai izmantošanai.

Ekosistēmas ir resurss, kas cilvēkus nodrošina ar materiāliem labumiem – dod izejvielas (pārtikas produkti, gaiss un ūdens), regulē dabas procesus (plūdu mazināšana) un sniedz estētisku baudījumu (atpūta pie dabas).

4.1.

Valsts pārvaldības iestādes

LIFE REstore projektā tiks veikta degradētu purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana, lai, lemjot par purvu teritoriju, būtu informācija, kas ar to notiks pēc 10-20 gadiem.

Degradētu purvu apsaimniekošanas daudzveidīgās pieejas nodrošinās balansu starp bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu un ekonomiskajiem ieguvumiem.

LIFE REstore projektā izstrādās teritoriju ilgtspējīgas izmantošanas un apsaimniekošanas plānošanas modeli, kas būs atbalsts politikas veidotājiem degradēto purvu pēcizmantošanas plānošanā.

4.2.

Plānošanas reģioni

LIFE REstore projektā tiks veikta degradētu purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana, lai, lemjot par purvu teritoriju, būtu informācija, kas ar to notiks pēc 10-20 gadiem.

Degradētu purvu apsaimniekošanas daudzveidīgās pieejas nodrošinās balansu starp bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu un ekonomiskajiem ieguvumiem.

LIFE REstore projektā izstrādās teritoriju ilgtspējīgas izmantošanas un apsaimniekošanas

plānošanas modeli, kas būs atbalsts politikas veidotājiem degradēto purvu pēcizmantošanas plānošanā.

4.3. Pašvaldības	<p>Pirms veikt kūdras izstrādi platībās, kurās tas iepriekš nav darīts, ir jāveic potenciālās ietekmes uz vidi novērtēšana un jāplāno izstrādāto platību atbilstoša rekultivācija.</p> <p>Lai veicinātu kūdras purvu daudzveidīgu un ilgtspējīgu izmantošanu, LIFE REstore projektā izstrādās ieteikumus degradētu purvu racionālai apsaimniekošanai.</p>	<p>Purvu vides atjaunošanā pēc kūdras ieguves ir būtiski izvēlēties piemērotāko rekultivācijas veidu.</p> <p>Izstrādātās rekomendācijas palielinās zināšanas un sekmēs kompetentu lēmumu pieņemšanu degradētu purvu ilgtspējīgai apsaimniekošanai.</p> <p>Izvēloties atbilstošāko apsaimniekošanas veidu, pašvaldību teritoriju plānotāji, purvu īpašnieki un apsaimniekotāji spēs izmantot purvu resursus pēc iespējas racionālāk - gūstot no tiem ekonomisku labumu un nekaitējot apkārtējai videi.</p>
4.4. Ārvalstu augstskolas	<p>Lai veicinātu kūdras purvu daudzveidīgu un ilgtspējīgu izmantošanu, LIFE REstore projektā izstrādās ieteikumus degradētu purvu racionālai apsaimniekošanai.</p> <p>Lai novērtētu degradētu purvu ietekmi uz klimata pārmaiņām, LIFE REstore projektā veiks degradētu purvu inventarizāciju un siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaiti.</p> <p>LIFE REstore projektā tiks veikta degradētu purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana, un rezultāti</p>	<p>Ekosistēmas ir resurss, kas cilvēkus nodrošina ar materiāliem labumiem – dod izejvielas (pārtikas produkti, gaiss un ūdens),</p>

būs pieejami turpmākai zinātniskai izmantošanai.

regulē dabas procesus (plūdu mazināšana) un sniedz estētisku baudījumu (atpūta pie dabas).

4.5.	Biedrības, NVO un sabiedrība	<p>Degradēti purvi rada nozīmīgas siltumnīcefekta gāzu emisijas, un tajos izzūd bioloģiskā daudzveidība, tādēļ to rekultivācija ir ļoti svarīga klimata pārmaiņu mazināšanā.</p>	<p>Nepārdomāta purvu izmantošana rada kaitējumu videi un degradē bioloģisko daudzveidību.</p>
		<p>Ekosistēmas ir resurss, kas cilvēkus nodrošina ar materiāliem labumiem – dod izejvielas (pārtikas produkti, gaiss un ūdens), regulē dabas procesus (plūdu mazināšana) un sniedz estētisku baudījumu (atpūta pie dabas).</p>	<p>LIFE REstore projektā identificēs problēmas, kas kavē degradēto purvu apsaimniekošanu un veicina vides izmaiņas.</p>
		<p>LIFE REstore projektā tiks veikta degradētu purvu ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana, un rezultāti būs pieejami publiski turpmākai izmantošanai.</p>	<p>Purvu ekosistēmu funkcijas nodrošina vides ilgtspēju un cilvēkiem nepieciešamos resursus.</p> <p>Ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana ir nepieciešama, lai, lemjot par teritorijas izmantošanu, būtu informācija, kas ar to notiks pēc 10-20 gadiem.</p>

4.6. Atbildīgās ES institūcijas un citas starptautiskās organizācijas

Lai veicinātu kūdras purvu daudzveidīgu un ilgtspējīgu izmantošanu, LIFE REstore projektā izstrādās ieteikumus degradētu kūdrāju racionālai apsaimniekošanai.

Lai novērtētu degradētu kūdrāju ietekmi uz klimata pārmaiņām, LIFE REstore projektā tiek veikta degradētu kūdrāju inventarizācija un atbilstoši Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) vadlīnijām aprobēta

siltumnīcefekta gāzu emisiju
uzskaites metodoloģija, un
izstrādāti Latvijas nacionālie
SEG emisiju faktori
galvenajām emisiju avotu
kategorijām
apsaimniekotiem mitrājiem.

LIFE REstore projektā tiks
veikta degradētu kūdrāju
ekosistēmu pakalpojumu
novērtēšana, un rezultāti
būs pieejami turpmākai
izmantošanai.

KOMUNIKĀCIJAS KANĀLI

Atbilstoši Projekta aktivitāšu komunikācijas mērķiem, komunikācijas vēstījumu izplatīšanai tiks izmantoti drukātie un elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, periodiskie izdevumi, televīzija, radio, dažādi interneta ziņu portāli, organizāciju mājas lapas, ziņu aģentūras un sociālie mediji. Informācijas izplatīšanai tiks izmantota Projekta mājas lapa, organizētie pasākumi, e-ziņas, kā arī, dažādi informācijas starpnieki.

Projektā izmantotie komunikācijas kanāli:

- Ziņu aģentūras – LETA, BNS
- Plašsaziņas līdzekļi – nacionālie laikraksti (Diena, pielikums „Dabas Diena”, NRA), reģionālie laikraksti, (Latvijas Avīze, pielikums „Daba”, Rīgas Apriņķa avīze). Atbilstoši Projekta aktivitāšu īstenošanas vietām, tiks izmantoti reģionālie mediji.
- periodiskie izdevumi – Vides Vēstis, Medības. Makšķerēšana. Daba, Praktiskais Latvietis;
- televīzija – LTV (Vides Fakti), ReTV („Es varu būt zaļš”), Rīga TV24, LTV7, reģionālā televīzija,
- radio – LR1 („Zaļais vilnis”, „Zināmais nezināmajā”), LR4, radio Pieci, radio NABA, reģionālie radio;
- interneta ziņu portāli – Delfi.lv (Dabas aizsardzības pārvaldes tematisko rakstu sērija), lsm.lv (Vide un dzīvnieki), TVNET, reitingi.lv, nozare.lv, laiki.lv, Pilseta24.lv, e-novads.lv,
- dažādas tīmekļa vietnes – varam.gov.lv, epadomi.lv, lvportals.lv;
- vides reklāma – projekta stendi, plakāti;
- pasākumi – projekta informatīvie un izglītojošie pasākumi, citi pasākumi, kas saistīti ar projekta tematiku;
- tiešie kontakti – individuālas tikšanās un diskusijas;

- projekta mājas lapa un projekta partneru mājas lapas;
- projekta e-ziņas;
- sociālie mediji (*Facebook, Twitter, YouTube/Vimeo*);
- informācijas starpnieki (piemēram, bibliotēkas, NVO, pašvaldības, izglītības iestādes, Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas izglītības centri).

PROJEKTA KOMUNIKĀCIJAS AKTIVITĀŠU PLĀNS

LIFE REstore ietvaros īstenotās komunikācijas aktivitātes vairo zināšanas par izstrādātu kūdras lauku ietekmi uz ekosistēmu pakalpojumiem, klimata pārmaiņu mazināšanu un adaptāciju radītajām pārmaiņām. Tāpat Projekta komunikācijas aktivitātes veicinās vispārējo izpratni par izstrādātu kūdras lauku apsaimniekošanu, popularizēs videi draudzīgas uzņēmējdarbības pamatprincipus un ieinteresēto pušu sadarbību. Projektā izstrādātā komunikācijas stratēģija palīdzēs kvalitatīvi īstenot projektā paredzētās sabiedrības informēšanas aktivitātes.

LIFE REstore komunikācijas aktivitāšu plāns ir sagatavots saskaņā ar Projekta pieteikumā ietvertajiem nosacījumiem, Projekta komunikācijas un informācijas izplatīšanas aktivitātēm (sk. Tabulu Nr.11).

Tabula 11. Projektā plānotās komunikācijas un rezultātu izplatīšanas aktivitātes

Aktivitātes nosaukums	Aktivitātes rezultāti	Izpildes termiņš
E1 Projekta mājas lapa	Projekta tīmekļa vietne ir attīstīta, publicēta un regulāri papildināta.	09.2016.
E2 Sabiedrības informēšanas un izglītošanas materiāli	<ol style="list-style-type: none"> 1) Informatīvs buklets par projektu visām Projekta mērķauditorijām (latviešu un angļu valodā, 1500 gb.). 2) Publikācijas drukātajos un interneta medijos (10gb). 3) Uzfilmēta un izplatīta dokumentālā filma 10 daļās. 4) Izdales priekšmeti (4 priekšmeti/500gb katrs). 5) E-ziņas (8gb). 6) Labo piemēru popularizēšana, apkopošana un publicēšana (1gb). 	08.2019.
E3 Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Semināri visām auditorijām x4. 2. Semināri kūdras ražošanas uzņēmumu, lauksaimniecības/ enerģētikas nozares un dažādas uzņēmējdarbības pārstāvjiem x2; 3. Projekta rezultātu prezentācijas citos pasākumos x4; 4. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi ar filmu demonstrēšanu pašvaldībās un tikšanās ar NVO x10. 	08.2019.

	5. Izglītojoši pasākumi universitāšu studentiem un vietējām skolām, sabiedrībai x6.	
E4 Sadarbība (tīklošanās) ar citiem un LIFE projektiem	Projekta iekšējo ekspertu grupas pieredzes apmaiņas vizītes ar izvēlētajām organizācijām. Izveidots komunikācijas un informācijas apmaiņas tīkls. Uzlabots un pabeigts darba plāns.	01.2019.
E5 Rokasgrāmata "Metodika degradēto purvu teritoriju atkārtota izmantošana Latvijā"	Vispārējo ieteikumu apkopojums, kas izstrādāts Projektā. Rediģēta, publicēta un izplatīta rokasgrāmata - 2000 kopijas.	03.2019.
E6 Starptautiskā konference par degradēto purvu teritoriju apsaimniekošanu un izmantošanu Latvijā	Noorganizēta LIFE REstore konference 150 dalībniekiem. Attīstītas jaunas diskusijas, sniegts ieguldījums datu pilnveidošanā.	06.2019.
E7 Layman's ziņojums	Izstrādāts Layman ziņojums (1000 drukātas kopijas).	06.2019.

Komunikācijas aktivitāšu plāns tiks pārskatīts divas reizes gadā, lai tajā atbilstoši nepieciešamībai veiktu uzlabojumus Projekta īstenošanas laikā. Plānā ir iekļauta informācija par komunikācijas aktivitātēm, komunikācijas uzdevumiem, mērķauditoriju, kanāliem, metodēm un īstenošanas laiku.

KOMUNIKĀCIJAS STRATĒGIJAS IEVIEŠANAS NOVĒRTĒJUMS

Komunikācijas stratēģijas izvērtēšana sniegs informāciju par rezultātiem darbā ar dažādām izvēlētajām mērķauditorijām, kurām darbībām bijusi vislielākā ietekme, un kuru komunikācijas aktivitāšu īstenošanā ir nepieciešami uzlabojumi. Komunikācijas stratēģijas ieviešanas novērtējumā tiks analizēti komunikācijas un publicitātes aktivitāšu rezultāti, īstenošana atbilstoši Komunikācijas aktivitāšu plānam un tajā noteiktajam laika grafikam, komunikācijas vēstījumu un instrumentu efektivitāte, kā arī, komunikācijas aktivitāšu īstenošana atbilstoši LIFE programmas prasībām.

Komunikācijas stratēģijas ieviešanas un efektivitātes novērtēšanā tiks izmantotas dažādas kvantitatīvās un kvalitatīvās izvērtēšanas metodes - mājas lapas un sociālo tīklu statistikas analīze, anketēšana, mediju monitorings, informācijas saņēmēju un pasākuma dalībnieku uzskaites ziņojumi u.tml.

Izvērtēšanā tiks ņemti vērā Projekta komunikācijas aktivitāšu plāna sasniegtie rezultāti, atbilstoši identificētajiem indikatoriem, metodēm un laika posmam (sk.Tabulu

Nr.13). Izvērtēšanas procesā pastiprināta uzmanība tiks pievērsta mērķauditoriju atgriezeniskās saites rezultātiem.

Komunikācijas stratēģijas ieviešanas izvērtēšana tiks veikta reizi sešos mēnešos, savukārt Komunikācijas stratēģijas efektivitātes izvērtējums – Projekta vidus posmā un Projekta noslēguma posmā.

Tabula 13. Projekta komunikācijas aktivitāšu izvērtēšanas plāns

Komunikācijas un rezultātu izplatīšanas aktivitāte	Izvērtēšanas indikatori	Izvērtēšanas metodes	Izvērtēšanas posms
E1 Projekta mājas lapa	Vietnes skatījumi: 1) 2016.gadā -vidēji 150 skatījumi mēnesī; 2) 2019.gadā - 250/mēn.; 3) izmaiņu likme saistībā ar noteiktiem pasākumiem - 25%	Google Analytics	- Aktivitāšu laikā, - Pēc aktivitātēm, - Regulāri pēc informācijas publicēšanas mājas lapā, informācijas izplatīšanas medijiem, komunikācijas aktivitātēm sociālajos tīklos.
E2 Sabiedrības informēšanas un izglītošanas materiāli	1) Informatīvs buklets par projektu 2) Publikācijas drukātajos un interneta medijos	1) Materiālu izstrāde un izplatīšana notiek atbilstoši laika grafikam. 2) Mērķauditoriju atbildes un reakcija apliecina materiālu efektivitāti. 3) Izdalīti 75% no visiem bukletiem. 1) Rakstu lasīšanas statistika mājas lapā: 200 skatījumi/rakstam; 2) Vispārēji raksti par Projekta tēmām x6 gb; 3) Zinātniskās publikācijas x3 gb;	Informācijas saņēmēju uzskaitē (izplatīšanas saraksts) un izplatīto materiālu skaits. Komunikācijas aktivitāšu plāns. Regulāri pēc informācijas publicēšanas mājas lapā, informācijas izplatīšanas medijiem, komunikācijas aktivitātēm sociālajos tīklos.

		4) Raksti/intervijas ar labās prakses piemēriem x4 gb;		
3) Uzfilmēta un izplatīta dokumentālā filma 10 daļās.	1) Kopējais visu filmu skatījumu skaits: 6000 (internetā), 150 000 (televīzijā). 2) TV pārraides auditorija - līdz 100 000.	Google Analytics, YouTube statistikas rīki, auditorijas statistiskās aptaujas Komunikācijas aktivitāšu plāns.	Regulāri pēc video materiālu demonstrēšanas un publicēšanas mājas lapā, YouTube kanālā, informācijas izplatīšanas medijiem, komunikācijas aktivitātēm sociālajos tīklos.	
4) Izdales priekšmeti	1) Izgatavoti 4 dažāda veida priekšmeti, katrs priekšmets x500 gb. 2) Projekta mērķauditorijām izdalīti visi prezentmateriāli	Priekšmetu izplatīšanas uzskaitē - izplatīšanas pasākumu saraksts, izplatīto materiālu skaits, saņēmēji. Komunikācijas aktivitāšu plāns.	Regulāri aktivitāšu laikā un pēc aktivitātēm, kurās izplatīti priekšmeti.	
5) E-ziņas	1) Izgatavotas un izplatītas E-ziņas x8 gb; 2) Skatījumi: 200gb/ katrai e-ziņu lapai;	Google Analytics E-ziņu izplatīšanas uzskaitē – adresātu saraksts, laiks, adresātu atgriezeniskās saites rezultāti. Komunikācijas aktivitāšu plāns.	Regulāri pēc informācijas izplatīšanas - publicēšanas mājas lapā, izsūtīšanas Projekta mērķauditorijām, komunikācijas aktivitātēm sociālajos tīklos.	
6) Labo piemēru popularizēšana, apkopošana un publicēšana	Apkopota informācija par labās prakses piemēriem	Google Analytics, mediju monitorings, aptaujas vai fokusa grupas, Projekta ekspertu ziņojumi.	Pēc informācijas apkopošanas Pēc informācijas izplatīšanas un publicēšanas.	

E3 Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	1) Semināri par Projekta mērķiem, uzdevumiem, progresu un īstenošanu, kūdras lauku apsaimniekošan as nozīmi ieinteresētajām pusēm.	1) Visām mērķauditorijām – x4 pasākumi, >25 dalībnieki/ pasākumā;	Dalībnieku saraksts ar kontaktainformāci ju;	Pirms un pēc aktivitātēm; Aktivitāšu laikā.
		2) Mērķauditorijai Nr.1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.4.,2.5., 3.5. - 2 pasākumi, >25 dalībnieki/ pasākumā.	Pasākuma novērtēšanas anketas vai anketēšana tiešsaistē.	
		3) Pasākumi noorganizēti atbilstoši plānam, sasniegto noteikto mērķauditoriju skaitu.	Google Analytics	Komunikācijas aktivitāšu plāns.
		4) Aizpildītas anketas 75%		
	2) Projekta rezultātu prezentācijas ārējos pasākumos	1) Visām mērķauditorijā m – ne mazāk kā 4 pasākumi, >25 dalībnieki/ pasākumā.	Dalībnieku saraksts ar kontaktainformāci ju;	Pirms un pēc aktivitātēm; Aktivitāšu laikā.
		2) Pasākumi noorganizēti atbilstoši plānam, sasniegto noteikto mērķauditoriju skaitu.	Google Analytics	Komunikācijas aktivitāšu plāns.
	3) Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	1) Filmu demonstrēšana pašvaldībās un tikšanās ar NVO – ne mazāk kā 10 pasākumi mērķauditorijai Nr. 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.1., 2.2., 2.3., 2.5., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1.,4.2., 4.3., 4.5., >10pers/pasāku mā	Dalībnieku saraksts ar kontaktainformāci ju;	Pirms un pēc aktivitātēm; Aktivitāšu laikā.
			Google Analytics	Komunikācijas aktivitāšu plāns.

<p>4) Izglītojoši pasākumi</p>	<p>2) Pasākumi noorganizēti atbilstoši plānam, sasniedzot noteikto mērķauditoriju skaitu.</p> <p>1) Mērķauditorijai Nr. 2.6., 4.5. – ne mazāk kā 6 pasākumi, >25 dalībnieki/pasākumā.</p> <p>2) Pasākumi noorganizēti atbilstoši plānam, sasniedzot noteikto mērķauditoriju skaitu.</p> <p>3) Aizpildītas anketas 75%</p>	<p>Dalībnieku saraksts ar kontaktinformāciju;</p> <p>Pasākuma novērtēšanas anketas vai anketēšana tiešsaistē.</p> <p>Google Analytics</p> <p>Komunikācijas aktivitāšu plāns.</p>	<p>Pirms un pēc aktivitātēm;</p> <p>Aktivitāšu laikā.</p>
<p>E4 Sadarbība (tīklošanās) ar citiem un LIFE projektiem</p>	<p>1) Identificētas galvenās tīklošanās organizācijas;</p> <p>2) Notikušas pieredzes apmaiņas vizītes;</p> <p>3) Izveidotas sadarbības un pieredzes apmaiņas partnerības.</p>	<p>Pieredzes apmaiņu izvērtēšanas ziņojumi;</p> <p>Komunikācijas aktivitāšu plāns.</p>	<p>Pēc pieredzes apmaiņas braucieniem</p>
<p>E5 Rokasgrāmata "Metodika degradēto purvu teritoriju atkārtota izmantošana Latvijā"</p>	<p>1) Sagatavots ieteikumu apkopojums;</p> <p>2) Izstrādāts rokasgrāmatas melnraksts;</p> <p>3) Teksta gala versija attīstīta un rediģēta;</p> <p>4) Pabeigts rokasgrāmatas izkārtojums un dizains – 250 lapas puses, 2000 kopijas;</p> <p>5) Rokasgrāmata ir iespiesta un</p>	<p>Informācijas apstrāde un analīze.</p> <p>Sagatavošanas un izplatīšanas plāns.</p>	<p>Rokasgrāmatas izstrādes procesā;</p> <p>Rokasgrāmatas izplatīšanas periodā;</p> <p>Pēc Projekta noslēguma.</p>

<p>E6 Starptautiskā konference par degradēto purvu teritoriju apsaimniekošanu un izmantošanu Latvijā</p>	<p>publicēta, tās izplatīšana organizēta saskaņā ar izplatīšanas plānu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Konferences programma – 1gb; 2) Izziņots tēžu saraksts – 1gb; 3) Izziņots kopsavilkumu iesniegšanas datums; 4) Dalībnieku saraksts. 5) Noorganizēta LIFE REstore konference 150 dalībniekiem; 6) Attīstītas jaunas diskusijas. 	<p>Tikšanās ar pasākuma organizēšanā iesaistītajām pusēm;</p> <p>Dalībnieku saraksts ar kontaktinformāciju;</p> <p>Pasākuma novērtēšanas anketas vai anketēšana tiešsaistē.</p> <p>Google Analytics</p> <p>Komunikācijas aktivitāšu plāns.</p>	<p>Pirms un pēc pasākuma;</p> <p>Pasākuma laikā.</p>
<p>E7 Layman's ziņojums</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Izstrādāts Layman ziņojuma plāna melnraksts ar izvērtēšanas indikatoriem. 2) Izstrādāts un gatavs izplatīšanai – 1000 kopijas. 	<p>Komunikācijas aktivitāšu plāns.</p> <p>Layman ziņojuma izplatīšanas plāns.</p>	<p>Ziņojuma izstrādes procesā;</p> <p>Ziņojuma izplatīšanas periodā;</p> <p>Pēc Projekta noslēguma.</p>

Projekta rezultātu izplatīšanā, iespējamā reproducēšanā un tālāk nodošanā tiks iesaistīti informācijas izplatīšanas starpnieki, kā, piemēram, aktīvi vietējie uzņēmēji un iedzīvotāji, NVO, asociāciju un zemes īpašnieki un dažādas ieinteresētās organizācijas.

VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR LIFE PROGRAMMU

LIFE programmas konteksts un koncepti

LIFE ir EK finansēts instruments vides un klimata pasākumiem un projektiem, lai uzlabotu ES vides un klimata politikas un likumdošanas īstenošanu. LIFE REstore

projekts tiek īstenots Klimata pasākumu apakšprogrammas ietvaros, kurai noteiktas 3 prioritātes un mērķi¹⁰, kuri ir saistoši LIFE REstore projekta īstenošanā:

1. Klimata pārmaiņu mazināšana

Veicināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu.

a) veicināt Savienības klimata pārmaiņu mazināšanas politikas un tiesību aktu izstrādi un īstenošanu, tostarp iekļaušanu dažādās politikas jomās, jo īpaši, izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot politikas vai pārvaldības pieejas, paraugpraksi un risinājumus klimata pārmaiņu mazināšanai;

b) uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, izvērtētu, uzraudzītu, novērtētu un ieviestu efektīvas klimata pārmaiņu mazināšanas darbības un pasākumus un lai uzlabotu spēju izmantot šādas zināšanas praksē;

c) atvieglot integrētu pieeju izstrādi un ieviešanu, piemēram, klimata pārmaiņu mazināšanas stratēģijas un rīcības plānus vietējā, reģionālajā vai valsts līmenī;

d) veicināt inovatīvu klimata pārmaiņu mazināšanas tehnoloģiju, sistēmu, metožu un instrumentu izstrādi un demonstrēšanu, kas būtu piemēroti atkārtotai, tālāknodošanai vai integrēšanai.

2. Pielāgošanās klimata pārmaiņām

Veicināt atbalstu centieniem palielināt noturību pret klimata pārmaiņām.

a) veicināt Savienības klimata pārmaiņu pielāgošanās politikas izstrādi un īstenošanu, tostarp iekļaušanu dažādās politikas jomās, jo īpaši izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot politikas vai pārvaldības pieejas, tostarp attiecīgos gadījumos uz ekosistēmām balstītas pieejas, paraugpraksi un risinājumus attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām;

b) uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, izvērtētu, uzraudzītu, novērtētu un ieviestu efektīvas klimata pārmaiņu pielāgošanās darbības un pasākumus, prioritāti attiecīgos gadījumos piešķirot tām darbībām un pasākumiem, kas piemēro uz ekosistēmu balstītu pieeju, un lai uzlabotu spēju izmantot šādas zināšanas praksē;

c) atvieglot integrētu pieeju izstrādi un ieviešanu, piemēram, attiecībā uz klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijām un rīcības plāniem vietējā, reģionālajā vai valsts līmenī, attiecīgos gadījumos prioritāti piešķirot uz ekosistēmām balstītām pieejām;

d) veicināt inovatīvu klimata pārmaiņu pielāgošanās tehnoloģiju, sistēmu, metožu un rīku izstrādi un demonstrēšanu, kas būtu piemēroti atkārtotai, tālāknodošanai vai integrēšanai.

3. Klimata pārvaldība un informācija.

a) veicināt izpratnes veidošanu par klimata jautājumiem, tostarp vairojot sabiedrības un iesaistīto personu atbalstu Savienības politikas veidošanai klimata jomā, un veicināt zināšanas par ilgtspējīgu attīstību;

b) atbalstīt komunikāciju, pārvaldību un informācijas izplatīšanu klimata jomā un sekmēt zināšanu apmaiņu par sekmīgiem risinājumiem un praksi klimata jomā, tostarp veidojot iesaistīto personu sadarbības platformas un organizējot mācības;

c) popularizēt un veicināt Savienības klimata tiesību aktu efektīvāku ievērošanu un izpildi, tostarp sekmējot paraugprakses un politikas pieeju izstrādi un izplatīšanu;

¹⁰ LIFE Regula, pants 13., 14., 15. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1293&from=EN>

d) veicināt labāku klimata pārvaldību, paplašinot iesaistīto personu, tostarp NVO, iesaistīšanos politikas apspriešanā un īstenošanā.

REstore ir LIFE programmas "demonstrējuma projekts", kurā praktiski īsteno, izmēģina, novērtē un izplata darbības, metodoloģiju vai pieejas, kuras ir jaunas vai nav zināmas projekta specifiskajā kontekstā, proti, ģeogrāfiskajā, ekoloģiskajā vai sociālekonomiskajā kontekstā, un kuras līdzīgos apstākļos varētu izmantot arī citur.¹¹

---

¹¹ LIFE Regula, 2.pants. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1293&from=EN>

PIELIKUMS 1. Projekta mērķauditorijas intereses un iesaiste

Mērķauditorija	Mērķauditorijas intereses un iesaiste
1.Projekta realizācijā iesaistītās personas	Projekta īstenošanu nodrošina četras organizācijas, kas pēc saviem izveidošanas mērķiem ir atšķirīgas un pārstāv noteiktu nozari, bet tās ir apvienojušās projekta LIFE REstore izvirzīto mērķu sasniegšanā.
1.1.Dabas aizsardzības pārvalde	Dabas aizsardzības pārvalde (DAP) ir vadošais projekta partneris. DAP ir tiešās valsts pārvaldes iestāde, kuras darbu vada LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Dabas aizsardzības pārvalde strādā, lai saglabātu Latvijas dabas daudzveidību. DAP funkcijas ir īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldīšana, valsts dabas aizsardzības politikas īstenošana, kompensāciju izmaksa par saimnieciskās darbības ierobežojumiem u.c. darbības. Projekta realizāciju nodrošinās sekojoši Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieki.
1.2.Biedrība "Baltijas krasti"	Biedrība izveidota ar mērķi nodrošināt Baltijas jūras un Rīgas līča krasta zonas aizsardzību pret eroziju. Laika gaitā biedrības mērķi ir paplašinājušies, un šobrīd biedrības aktivitātes jau ir vērstas arī uz bioloģiskās daudzveidības palielināšanu, ekosistēmu novērtēšanu un citām līdzvērtīgām darbībām.
1.3.Latvijas kūdras asociācija	Organizācija, kas apvieno Latvijas kūdras ražotājus, veicina kūdras ražošanas attīstību, kūdras resursu racionālu, videi draudzīgu un ilgtspējīgu izmantošanu. Organizācija aizstāv savu biedru un nozares profesionālās un ekonomiskās intereses.
1.4.Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"	Institūts ir Latvijas mežzinātnes centrs. Tā mērķis ir ar zinātniskām metodēm iegūt jaunas zināšanas un izstrādāt inovatīvas tehnoloģijas, lai sekmētu mežu nozares ilgtspējīgu attīstību un konkurētspēju.
2.Primārā grupa – lielākās ietekmes organizācijas	Grupā ir iekļautas tās organizācijas, kuru līdzdalība projekta iegūto aprēķinu un izdarīto secinājumu novērtēšanā vai aprobēšanā ir nozīmīga vai kuru darbību projekta aktivitātes var tieši ietekmēt. Tās ir organizācijas, kuru teritorijās atrodas projekta pilotteritorijas, vai kuras ir lielākās izstrādāto kūdras lauku īpašnieces Latvijā, vai kuras ir atbildīgas par normatīvo aktu izstrādi un pieņemšanu, vai kuras var nodrošināt kūdras purvu revitalizāciju un atbilstošāku izmantošanu nākotnē.
2.1.Valsts politiku veidojošās ministrijas ar kūdras lauku izstrādi saistītajās sfērās	<p>VARAM ir vadošā valsts pārvaldes iestāde vides aizsardzības, reģionālās attīstības plānošanas un koordinācijas, pašvaldību attīstības un pārraudzības, teritorijas attīstības plānošanas un zemes pārvaldības un pašvaldību pakalpojumu pieejamībā, kā arī elektroniskās pārvaldes, informācijas sabiedrības un informācijas tehnoloģiju valsts pārvaldē jomā.</p> <p>Ir vairāki VARAM departamenti, kuru atbildību joma ir saistīta ar Projekta mērķiem. Tie ir Vides aizsardzības departaments, Dabas aizsardzības departaments, Klimata pārmaiņu departaments, Reģionālās politikas departaments, Telpiskās plānošanas departaments un Pašvaldību departaments. Projekta realizācijas gaitā ir plānots cieši sadarboties ar šo departamentu vadošajiem speciālistiem, īpaši jomās, kas saistītas ar esošo politikas plānošanas dokumentu uzlabošanu vai jaunu dokumentu izstrādi.</p> <p>ZM ir vadošā valsts pārvaldes iestāde lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē. Atšķirībā no VARAM, kuras darbība ir vērsta uz vides daudzveidības saglabāšanu un aizsardzību, ZM darbības jomas ir vērstas uz Latvijas zemju atbilstošu un pareizu apsaimniekošanu. Tā kā projekta ietvaros tiks izskatītas un izvērtētas ne tikai degradēto purvu renaturalizācijas, bet arī rekultivācijas iespējas tieši lauksaimnieciskās apstrādes jomā, tad vadošās valsts pārvaldes iestādes pārstāvju piesaistīšana projekta rezultātu un secinājumu izvērtēšanā ir nozīmīga to atbilstoši ieviešanai. Projekta</p>
	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM)
	Zemkopības ministrija (ZM)

gaitā ir plānots sadarboties ar Lauksaimniecības departamentu, Meža departamentu, Zivsaimniecības departamentu, Lauku attīstības atbalsta departamentu.

Ekonomikas ministrija (EM)

EM izstrādā un īsteno tautsaimniecības struktūrpolitiku, rūpniecības, būvniecības, enerģētikas, tūrisma, ārējās ekonomikas, iekšējā tirgus (precēm un pakalpojumiem), uzņēmējdarbības attīstības, investīciju, patērētāju tiesību aizsardzības politiku un citu politiku normatīvajos aktos noteiktajās jomās. Liela daļa EM pārraudzībā esošās politikas pārraudzības sfēras ir cieši saistītas ar kūdras izstrādes alternatīvām, piemēram, rūpniecība, būvniecība un enerģētika. Līdz ar šo projekta ietvaros, kā arī rezultātu un secinājumu aprobēšanā ir plānots sadarboties ar Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamentu, Atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes departamentu, būvniecības un mājokļu departamentu, Uzņēmējdarbības un konkurētspējas departamentu, Tautsaimniecības struktūrpolitikas departamentu.

VSIA „Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (LVGMC)

LVGMC mērķis ir vides informācijas apkopošana, uzkrāšana un sniegšana sabiedrībai un valsts un pašvaldību institūcijām; vides monitoringa veikšana; zemes dzīļu resursu apzināšana un izvērtēšana; valstij piederošo bīstamo atkritumu apsaimniekošanas objektu apsaimniekošana; radioaktīvo atkritumu un kodolobjektu droša apsaimniekošana; līdzdalība valsts politikas īstenošanā ģeoloģijas, meteoroloģijas, klimatoloģijas, hidroloģijas, ūdens un gaisa kvalitātes, pārrobežu gaisa piesārņojuma ietekmes un radioaktīvo un bīstamo atkritumu apsaimniekošanas jomā.

LVGMC galvenie uzdevumi ģeoloģijas jomā ir nodrošināt valsti un tās iedzīvotājus ar ziņām par Latvijas zemes dzīlēm un tajā notiekošajiem procesiem. Šī mērķa īstenošanai centrs noteiktā kārtībā apkopo ģeoloģisko informāciju un nodrošina tās izmantošanu konkrētiem mērķiem. Informācijas uzkrāšanu centrā nodrošina Valsts ģeoloģijas fonds (VĢF). Šodien tā ir ievērojamākā ģeoloģisko datu glabātava Latvijā, kuras pakalpojumus izmanto valsts institūcijas un ģeoloģiska rakstura darbus izpildošas firmas, kā arī privātpersonas un izglītības iestādes.

2.2.Valsts pārvaldības iestādes

Latvijas vides aizsardzības fonds (LVAf)

LVAf ir valsts budžeta līdzekļu kopums vides aizsardzības pasākumu un projektu īstenošanai. Fonda mērķis ir veicināt ilgtspējīgu tautsaimniecības attīstību, integrējot vides aizsardzības prasības visās tautsaimniecības nozarēs, lai nodrošinātu iedzīvotāju tiesības dzīvot kvalitatīvā vidē saskaņā ar valsts vides politikas pamatnostādņēm, kā arī pietiekamus pasākumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai. Fonda līdzekļu turētājs ir Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija. Fonda līdzekļus veido valsts budžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem likumā par valsts budžetu kārtējam gadam noteiktajā apmērā; personu, to skaitā ārvalstu personu, dāvinājumi, ziedojumi un ārvalstu finansiālā palīdzība.

LVAf ir viens no Projekta finansētājiem.

2.3.Projektā iesaistītās pašvaldības

Limbažu novads

Projekta ietvaros tiek paredzēts izstrādāt Laugas purva Dabas aizsardzības plānu. Laugas purvs daļēji atrodas Limbažu novadā. Lai sagatavotais dabas aizsardzības plāns ievērotu arī pašvaldības vajadzības un intereses, Projekta gaitā ir plānota cieša sadarbība ar Limbažu novada domi. Papildus Limbažu novada teritorijā atrodas Laugas purva kūdras izstrādes lauks, tāpēc projekta rezultāti Limbažu novada domei varētu būt svarīgi un nozīmīgi arī saistībā ar iespējamajiem kūdras purva izmantošanas pasākumiem pēc aktīvās kūdra lauka izstrādes.

2.4. Kūdras izstrādes lauku īpašnieki	Krimuldas novads	Laugas purvs daļēji atrodas arī Krimuldas novada teritorijā. Līdzīgi kā Limbažu novada domi, Projektā ir paredzēts iesaistīt arī Krimuldas novada domi.
	Jelgavas novads	Jelgavas novada teritorijā atrodas Kaigu purvs, kas ir viena no paredzētajām projekta pilotteritorijām. Tā kā Kaigu purvā ir paredzēts realizēt vienu no degradēto purvu rekultivācijas plāniem, tad pašvaldības iesaistīšana varētu būt nozīmīga projekta mērķu sasniegšanā.
	Citas pašvaldības	Pēc kūdras lauku inventarizācijas un precīzu pilotteritoriju vietu identificēšanas iespējams primārās ietekmes organizāciju skaitā iekļausies arī citas pašvaldības LVM pamatdarbība ir mežsaimniecība, kas ir uzņēmuma galvenais ieņēmumu avots. Līdztekus mežsaimniecībai LVM sniedz medību un rekreācijas pakalpojumus, ražo selekcionētas sēklas un stādus, piedāvā tirgū zemes dziļū resursus: smilti, granti, kūdru.
2.5. Kūdras izstrādes lauku īpašnieki	A/S „Latvijas valsts meži” (LVM)	LVM pārvalda un apsaimnieko 1,63 miljonus hektāru Latvijas Republikas zemes, tai skaitā 1,60 miljonus hektāru meža zemes, no kurām 1,41 miljoni hektāru ir mežs. LVM realizē valsts intereses meža apsaimniekošanā, nodrošinot meža vērtību saglabāšanu, palielināšanu un gūstot maksimāli iespējamus ienākumus īpašniekam – valstij. LVM pārvaldībā esošajās teritorijās atrodas lielākā daļa Latvijas purvu, kā arī izstrādē esošas un pagātnē izstrādāti kūdras lauki. LVM īpašumā atrodas arī projekta pilotteritorija Laugas purvs. Ņemot vērā, ka šajā teritorijā ir paredzēts veikt renaturalizācijas darbus, tad purva īpašnieka iesaistīšana ir ļoti nozīmīga.
	SIA “Rīgas meži”	Rīgas pilsētai vēsturiski pieder plaši meža īpašumi. Pašlaik Rīga ir lielākā mežu īpašniece Eiropas pilsētu vidū un trešais lielākais mežu īpašnieks Latvijā. Kopējā Rīgas pilsētas apsaimniekoto mežu platība ir 61 726,5 ha. Rīgas mežu teritorijās atrodas vairāki purvi, kā arī kūdras izstrādes vietas.
2.5. Kūdras izmantošanā un saglabāšanā ieinteresētās asociācijas	Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP)	Kūdras rakšana ir plašākais un populārākais kūdras izstrādes veids. Tomēr tas var būt kā viens no kūdras purvu izmantošanas veidiem. Ar vien populārāka kļūst kūdras purvu alternatīva izmantošana. Lai nodrošinātu plašāku informācijas un viedokļu apmaiņu, kā arī, lai tiktu ņemtas vērā citas ar kūdras purvu saimniecisku izmantošanu saistītās intereses, primārajā organizāciju sarakstā tiek iekļautas arī šīs sfēras pārstāvošās vadošās organizācijas - asociācijas.
		LOSP ir biedrība, kas apvieno valsts mēroga ražotāju un pārstrādātāju nevalstiskās organizācijas, kas aptver visu Latvijas teritoriju un visus ražošanas sektorus. Organizācija formulē vienotu lauksaimnieku viedokli ražotāju interešu aizstāvībai un tālākām sarunām ar valsts pārvaldes institūcijām, kā arī citiem sadarbības partneriem. Padomē var iestāties nacionāla mēroga lauksaimniekus pārstāvošas sabiedriskās organizācijas, kas ir gatavas darboties saskaņā ar organizācijas statūtiem. Šobrīd LOSP apvienot 55 ražotāju organizāciju, tai skaitā 7 daudznozaru organizācijas, 38 nozaru organizācijas un 10 asociētos biedrus. Ir izvērstā sadarbība ar teritoriāliem sadarbības partneriem - rajonu lauksaimnieku apvienībām. LOSP sevī iekļauj tādas biedrības un organizācijas kā:
Latvijas augļkopju asociācija (LAA)		LAA ir sabiedriska organizācija, kas apvieno ap 400 lielāko Latvijas augļkopju. Organizācijas mērķis ir palīdzēt augļkopjiem aktīvi piedalīties sev labvēlīgas lauksaimniecības politikas veidošanā, kā arī meklēt Latvijas dārzeņu produktiem noieta

iespējas. Šajā asociācijā darbojas arī dzērveņu un melleņu audzētāji, kas ir identificēti, kā vieni no potenciālajiem degradēto kūdras lauku izmantotājiem.

Biedrība "Latvijas humusvielu ražotāju un patērētāju asociācija" Humusvielas tiek ražotas no dabiskas un ekoloģiski tīras izejvielas – kūdras, kuras sastāvā ir liels skaits dažādu bioloģiski aktīvu vielu grupu – aminoskābes, ogļūdeņraži, fermenti, A un B vitamīni. Humusvielu ražošana var būt kā alternatīva vai blakusprodukts pie esošās purvu izstrādes.

Biedrība "Latvijas biomasas asociācija" Biomasa ir organiskas izcelsmes resurss, kura enerģija ķīmiskās pārveides rezultātā tiek pārvērsta siltuma, mehāniskajā un elektriskajā enerģijā. Biomasu var izmantot dažādos veidos: bioenerģijā (iedalās: "biosiltums", kas ir siltumenerģija un "bioelektrība" – elektroenerģija, kas tiek iegūta no biomasas), biokurināmais: visi kurināmie, kas tiek saražoti no biomasas, ieskaitot cieta kurināmo (skaidas, šķeldu, malku, granulas), šķidro (bioetanolu, biodīzeļdegvielu, bioeļļas) un gāzveida (biogāzi, ūdeņradi un citas gāzes). Citas izmantošanas iespējas: biomasu izmanto arī šķiedru un citu vielu ražošanai.

Latvijas biomasas asociācijas mērķi ir veicināt biokurināmo, tai skaitā koksnes izmantošanu enerģētikas nozarē; veicināt biokurināmo ražošanu; pārstāvēt un lobēt biokurināmā ražotājus, tādejādi veicināt Latvijas neatkarību enerģētikas nozarē, izmantojot vietējos pieejamos resursus.

Biedrība „homo ecos:” apvieno domubiedrus, kuriem ir svarīga līdzsvarota, cilvēku un planētas vajadzībām atbilstoša attīstība. Biedrības mērķis ir stiprināt sociālu kustību, kuras dalībnieki atbalsta zaļas idejas un kuri maina vai uzlabo savus ikdienas paradumus, lai dzīvotu videi un cilvēkiem draudzīgi.

2.6. Iedzīvotāji

Sagatavojot Laugas purva dabas aizsardzības plānu saskaņā ar Latvijas likumdošanas prasībām, plāna apspriešanā var piedalīties ikviena fiziska un juridiska persona. Šajā sakarā, kā atsevišķa personu kategorija, kas tieši iesaistīsies Projekta rezultātu apspriešanā un atbilstošu secinājumu izdarīšana būs iedzīvotāji, kas piedalīsies Laugas purva dabas aizsardzības plāna sabiedriskajā apspriešanā.

3. Sekundārā grupa – netiešās ietekmes organizācijas

Pie sekundārās ietekmes organizācijām tiek iekļautas tās organizācijas, kuru darbību tieši neietekmēs ne Projekta aktivitātes, ne projektā iegūtie secinājumi. Tomēr ir identificēts, ka šīs organizācijas, kuru darbība, izveidošanas mērķi, atbildības jomas, īpašumu piederība, intereses un citas aktivitātes ir cieši saistītas ar purviem, kūdras ieguvī vai degradētiem kūdras laukiem. Projekta ietvaros ir paredzēta regulāra šo personu informēšana gan par projektu, tā nozīmīgumu un iegūtajiem secinājumiem, gan arī veicināts un paaugstināts šo personu izglītības līmenis. Šīs ir organizācijas, kas negūst tiešu labumu ne no projekta, ne no kūdras ieguves un apstrādes, bet ir nozīmīgas un svarīgas atbilstošas valsts politikas veidošanā, jaunu risinājumu izstrādē un purvu ekosistēmas saglabāšanā

3.1. Valsts politiku veidojošās ministrijas

Finanšu ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde finanšu nozarē. Tās galvenie uzdevumi ir izstrādāt finanšu politiku, organizēt un koordinēt finanšu politikas īstenošanu un veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas. Tā kā purvi, kūdra un kūdras ieguve, kā arī ar to saistītās uzņēmējdarbības sfēras ir nozīmīga daļa Latvijas tautsaimniecībā, tad vadošās valsts iestādes finanšu nozarē iesaistīšana un regulāra informēšana ir nepieciešama projekta labāku rezultātu sasniegšanai.

Labklājības ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde darba, sociālās aizsardzības, bērnu tiesību aizsardzības, bērnu un ģimenes tiesību, kā arī personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju un dzimumu līdztiesības jomā. Tā kā kūdras ieguvē un ar

3.2. Pašvaldības	Izglītības un zinātnes ministrija	<p>to izplatīšanu un tirdzniecību saistītajās jomās tiek nodarbināti vairāki simti cilvēku, tad vadošās iestādes darba aizsardzības, sociālās aizsardzības un dzimumu līdztiesības jomā ir vēlama.</p> <p>Izglītības un zinātnes ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde izglītības un zinātnes nozarē, kā arī sporta, jaunatnes un valsts valodas politikas jomā. Purvu un kūdras lauku ilgtermiņa atbilstoša izmantošana Latvijā uz šo brīdi nav pilnība izvērtēta no vides saglabāšanas, kā arī derīgo izrakteņu izmantošanas viedokļa. Papildus arī bērnu un jauniešu izglītošana par purvu ekosistēmas nozīmīgumu un lomu klimata izmaiņu jomā ir nozīmīgs uzdevums ilgtspējīgai purvu izmantošanai Latvijā. Vadošās iestādes izglītības un zinātnes joma var dot būtisku ieguvumu gan uzlabojot vispārējo zināšanu un izglītības līmeni, gan piesaistot jaunus zinātniekus un finansējumu jomas attīstībai.</p> <p>Citu Latvijas pašvaldību (kurās nav projekta pilotteritoriju, bet kurās ir kūdras izstrādes lauki, degradēti kūdras lauki un purvi, kuros potenciāli varētu notikt kūdras izstrāde) iesaistīšana projekta realizācijā un informēšana par iegūtajiem rezultātiem ir ļoti nozīmīga atbilstoši ilgtermiņa purvu un esošu kūdras lauku ieguvē. Pašvaldības ir vienas no tām, kas saskaņo purva teritoriju izmantošanu kūdras ieguvei un saskaņo arī izstrādāto kūdras purvu renaturalizācijas vai revitalizācijas projektus. Pašvaldības pārstāvju zināšanas un pieredze ar kūdras purvu izmantošanu saistītajos jautājumos ir zemas, tāpēc to izglītošana būtiski palielinātu kompetentu un izsvērtu lēmumu pieņemšanu atbildīgos brīžos.</p>
3.3. Valsts pārvaldības iestādes	Citas Latvijas pašvaldības	<p>Valsts meža dienests ir zemkopības ministra padotībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas atbild par meža politikas realizāciju visā Latvijas teritorijā, uzrauga normatīvo aktu ievērošanu, realizē atbalsta programmas ilgtspējīgas mežsaimniecības nodrošināšanai. Valsts meža dienesta galvenās funkcijas ir uzraudzīt meža apsaimniekošanu, izmantošanu un medības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu. Valsts meža dienesta funkciju izpildi un pakalpojumus meža īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem nodrošina Valsts meža dienesta centrālā administrācija un virsmežniecības.</p> <p>VVD ir Vides un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. VVD darbības mērķis ir nodrošināt, lai tiktu ievēroti normatīvie akti vides aizsardzības, radiācijas drošības un kodoldrošības un dabas resursu izmantošanas jomā, kā arī veicināt dabas resursu un enerģijas ilgtspējīgu izmantošanu.</p> <p>Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) darbības pamatmērķis ir novērst vai samazināt fizisko vai juridisko personu darbības nelabvēlīgo ietekmi uz vidi. Biroja galvenie uzdevumi ir veikt paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtēšanu; pārraudzīt stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu, novērtēt rūpniecisko avāriju risku un pasākumus tā samazināšanai, veikt ar A un B kategorijas piesārņojošām darbībām saistīto atļauju izsniegšanu un citi uzdevumi.</p> <p>Lauku atbalsta dienests (LAD) atrodas Zemkopības ministrijas padotībā un ir valsts tiešās pārvaldes iestāde, kas ir atbildīga par vienotu valsts un Eiropas Savienības (ES) atbalsta politikas īstenošanu Latvijā, uzrauga normatīvo aktu ievērošanu lauksaimniecības jomā un pilda citas ar lauksaimniecības un lauku atbalsta politikas realizāciju saistītas funkcijas.</p> <p>Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) ir ekonomikas ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. LIAA pakalpojumu klāsts ir ļoti plašs – sākot ar informāciju par uzņēmējdarbības uzsākšanu, dažādām valsts atbalsta</p>

		<p>programmām un finansējuma piesaistes iespējām, un beidzot ar atbalstu uzņēmējiem, kas vēlas uzsākt eksportu un meklē sadarbības partnerus ārvalstīs.</p>
<p>3.4. Izglītības un pētniecības iestādes</p>	<p>Latvijas Universitāte (LU), Rīgas Tehniskā universitāte (RTU), Latvijas Lauksaimniecības universitāte (LLU), Ventpils augstskola (VU) un Daugavpils augstskola (DU)</p>	<p>LU, RTU, LLU, VU un DU ir vadošās Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurām gan studiju priekšmeti, gan pētnieciskā un zinātniskā darbība var būt saistīta ar purviem vai kūdras ieguvu. Projekta ietvaros ir plānots piesaistīt šo universitāšu mācībspēkus vai studentus, kuriem ir papildus interese par projekta mērķiem un sniegt tiem papildus informāciju par kūdras izmantošanu un degradēto kūdras lauku atbilstošu apsaimniekošanu.</p>
<p>3.5. Dažāda uzņēmējdarbība</p>	<p>Latvijas valsts augļkopības institūts</p> <p>Pētnieciskā jaunsaimniecība</p> <p>Lauksaimniecības uzņēmumi, t.sk. ogu audzētāju uzņēmumi</p> <p>Enerģētikas uzņēmumi</p>	<p>Institūts ir vadošā zinātniskā institūcija Latvijas augļkopības nozarē. Tas izveidojies par Latvijas augļkopības zinātnes centru, kur tiek veikti nozarei aktuāli un prioritāri zinātniskie pētījumi. Pētījumu rezultāti rekomendāciju, jaunu produktu vai inovatīvu tehnoloģiju veidā regulāri tiek nodoti Latvijas komercaugļkopjiem un pārtikas ražošanas uzņēmumiem, cieši sadarbojoties ar Latvijas Augļkopju Asociāciju (LAA), publicējot rakstus nozares žurnālos un izdodot grāmatas. Kopš neatkarīgas zinātniskās institūcijas izveidošanas Institūta darbība attīstījies zinātniskās darbības augļkopības un veselīgas pārtikas jomā, Latvijas augļu koku, ogulāju un ceriņu ģenētisko resursu aizsardzības un to ilgtspējīgas izmantošanas jomā, kā arī sadarbības ar Latvijas lauksaimniecības nozares interešu grupām un atsevišķiem uzņēmumiem augļkopības un veselīgas pārtikas ražošanas jomās.</p> <p>Pētnieciskā jaunsaimniecība "Gundegas" ir Latvijā vienīgā saimniecība, kas deklarējusi un realizē izpēti un tehnoloģiju attīstīšanas darbus laukos. Saimniecības attīstība pamatojas uz pašu nopelnīto līdzekļu ieguldīšanu pētījumos un tehnoloģiju, aparātu attīstīšanā, jo Latvijā likumi nepieļauj valsts finansējumu tieši zinātnes attīstīšanas subjektam – zinātniekam, bet tikai lielām zinātniskām institūcijām ar vismaz 5 zinātņu doktoriem. Saimniecības galvenie darba virzieni - Dižbrūkleņu (lielogu dzērveņu) audzēšanas tehnoloģija kūdras purvos (arī Latvijā izaudzētās šķirnes) un audzēšanas attīstība 13 rajonos, piesaistot ASV Zemkopības departamenta un turienes zinātnieku, speciālistu palīdzību, - dažādu ogu jaunas pārstrādes tehnoloģijas un zemniekam pieejamu aparātu konstruēšana u.c.</p> <p>Latvijā ir daudz un dažādi uzņēmumi, kas pēc uzņēmējdarbības formas parasti ir zemnieku saimniecības, kas nodarbojas ar dažādas lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu. Populārākais lauksaimnieciskās produkcijas veids ir dažādu graudaugu un kartupeļu audzēšana. Tomēr arvien vairāk un pamanāmākas parādās dažādi ar lauksaimniecisko darbību saistīti uzņēmumi, kur produkcijas ražošanā un sortimenta dažādības palielināšana kūdra un tās produkti var izrādīties nepieciešams papildus ieguvums.</p> <p>Latvijā ir daudz enerģētikas ražošanas uzņēmumi, kas pārsvarā nodarbojas ar siltumenerģijas ražošanu. Šie uzņēmumi galvenokārt ir novietoti pie lielām apdzīvotām vietām un tie nodrošina siltumenerģijas ražošanu izmantojot gāzi, malku vai</p>

šķeldu. Tehniski ir iespējams, ka esošai izmantošanai mazvērtīgākā kūdra varētu būt alternatīvs apkures avots. Tomēr, lai izvirzītu šādus pieņēmumus, sākotnēji projekta ietvaros tiks noskaidrots, vai kūdras izmantošana apkurei ir ekonomiski pamatota un vai enerģijas ražošanas uzņēmumi ir ieinteresēti to darīt.

4. Ieinteresētās organizācijas

Ieinteresētās organizācijas ir tādas organizācijas, kuras netiks tieši iesaistītas ne no projekta rezultātiem, ne tās ir tieši atbildīgas par politikas plānošanas dokumentu izstrādi. Tomēr šo organizāciju pārstāvjiem varētu būt tālejošāki plāni, mērķi un nepieciešamība papildus izglītoties sfērās, kuras detalizēti tiks pētītas projekta ietvaros. Arī Projektā veiktās darbības, iegūtie secinājumi vai rezultāti šo organizāciju pārstāvjiem varētu būt interesanti, kā arī ir sagaidāms, ka šīs jomas pārstāvji spēs dot visdažādākos ierosinājumus Projekta rezultātu dažādošanā un interpretācijā.

	<p>VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"</p>	<p>VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" (ZMNĪ) kapitāla daļu turētājs ir LR Zemkopības ministrija. Uzņēmuma pārvaldes institūcijas ir dalībnieku sapulce un valde. ZMNĪ īsteno valsts meliorācijas sistēmu (polderu sūkņu staciju un ar tām saistīto inženierbūvju) un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu (ūdensnoteku) ekspluatāciju un uzturēšanu. ZMNĪ minēto uzdevumu veic, ekspluatējot un uzturot darba kārtībā 423 km polderu aizsargdambjus, 13 366 km - Valsts un valsts nozīmes ūdensnotekas, 40 gab. – polderu sūkņu stacijas, 2 – hidromezgli.</p>
<p>4.1. Valsts pārvaldes iestādes</p>	<p>Valsts reģionālās attīstības aģentūras</p>	<p>Valsts reģionālās attīstības aģentūras ir valsts pārvaldes iestāde. Tās mērķis ir īstenot atbalsta pasākumus līdzsvarotai valsts reģionālajai attīstībai, nodrošinot normatīvajos aktos deleģēto valsts, Eiropas Savienības fondu un citu finanšu instrumentu ieviešanu, valsts un pašvaldību elektroniskās pārvaldes attīstību, analītisko darbību, kā arī administratīvo atbalstu starptautisko programmu sekretariātiem.</p>
	<p>Valsts augu aizsardzības dienests</p>	<p>Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD) ir Zemkopības ministrijas padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. VAAD nodrošina valsts fitosanitāro drošību, veicot efektīvus uzraudzības pasākumus, lai valsti pasargātu no bīstamām augu slimībām un kaitēkļiem, un nodrošina augu un augu produktu eksportu. VAAD rada priekšnoteikumus, lai nesamazinātos augsnes auglība, lai lauksaimniekiem būtu pieejams vesels un kvalitatīvs pavairojamais sēklas materiāls, līdzekļi, kas palīdz aizsargāt augus un iegūt augstākas ražas, un lai tie neatstātu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību, dzīvniekiem un vidi.</p>
	<p>Latvijas valsts agrārās ekonomikas institūts</p>	<p>Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts ir valsts zinātniskais institūts – atvasināta publiska persona. Zemkopības ministra pārraudzībā esoša valsts zinātniska institūcija ar autonomu kompetenci. Institūta darbības mērķis ir veikt zinātnisko pētniecību sociālo zinātņu nozarē (ekonomikas, socioloģijas, vides ekonomikas, pārtikas ekonomikas, vadībzinātņu u.tml. apakšnozarēs) un, pamatojoties uz zinātniskās pētniecības darbā gūto objektīvo informāciju par Latvijas tautsaimniecības, it īpaši lauku un lauksaimniecības, kā arī pārtikas ražošanas nozares attīstības procesiem Latvijā, veicināt Latvijas ilgtspējīgu attīstību, tai skaitā lauku ekonomisko un sociālo izaugsmi, lauksaimniecības un pārtikas produktu tirgus attīstību.</p>
<p>4.2. Plānošanas reģioni</p>	<p>Kurzemes, Latgales, Rīgas, Vidzemes un Zemgales plānošanas reģions.</p>	<p>Saskaņā ar Reģionālās attīstības likumu, Latvijā ir izveidoti pieci plānošanas reģioni. Plānošanas reģiona kompetence ir nodrošināt reģiona attīstības plānošanu, koordināciju, pašvaldību un citu valsts pārvaldes iestāžu sadarbību. Plānošanas reģions ir atvasināta publiska persona. Tās lēmējorgāns ir Plānošanas reģiona attīstības padome.</p>

4.3. Pašvaldības	Citas Latvijas pašvaldības	Citu Latvijas pašvaldību (kurās nav projekta pilotteritoriju, kurās nav arī kūdras izstrādes lauki, nav degradēti kūdras lauki, bet ir purvi, kuros potenciāli varētu notikt kūdras izstrāde) iesaistīšana projekta informēšanā par iegūtajiem rezultātiem ir nozīmīga ilgtermiņā purva teritoriju apsaimniekošanā. Pašvaldības ir vienas no tām, kas saskaņo purva teritoriju izmantošanu kūdras ieguvei un saskaņo arī izstrādāto kūdras purvu renaturalizācijas vai revitalizācijas projektus.
4.4. Ārvalstu augstskolas	Tallinas, Viļņas, Klaipēdas un Tartu universitāte	Šīs ir Latvijas valstij tuvākās ārzemju universitātes. Laika gaitā ir izveidojusies cieša sadarbība ar šo universitāšu mācībspēkiem, ir zināma šo universitāšu darbošanās ar Projektu saistītajās jomās, kā arī universitāšu ietvaros tiek risināti līdzīgi reģionālās nozīmes vides saglabāšanas un attīstības jautājumi. Ciešāka savstarpēja sadarbība, draudzība un informācijas apmaiņa stiprina un bagātina mūsu kopējo pieredzi un paver jaunas iespējas.
	Biedrība "Vides aizsardzības klubs"	Vides aizsardzības klubs (VAK) ir brīvprātīga un neatkarīga organizācija, kas darbojas saskaņā ar saviem Statūtiem un Programmu. Vides Aizsardzības klubs ir vecākā dabas aizsardzības nevalstiskā organizācija Latvijā. Šobrīd VAK aktīvi iestājas par vides jautājumiem to visplašākajā nozīmē, kas ietver gan bioloģisko daudzveidību, gan īpaši aizsargājamo dabas teritoriju uzraudzību un iniciatīvas jaunu īpaši aizsargājamu teritoriju dibināšanā, gan sabiedrības tiesību uz dzīvi tīrā vidē aizstāvību. VAK apvieno domubiedrus ar kopējām interesēm par vides aizsardzību un sakopšanu, ar vidi saprotot dabu, sociālo un garīgo vidi. VAK sadarbojas ar tām kustībām, organizācijām un biedrībām, kuru darbība sakrīt ar VAK mērķiem un uzdevumiem. VAK apzinās sevi kā daļu no pasaules zaļās kustības.
	Biedrība "Latvijas bioloģiskās lauksaimniecības asociācija"	Biedrība "Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija" (LBLA) dibināta 1995.gadā un ir profesionāla organizācija, kurā apvienojušies tīras vides saglabātāji, bioloģiskā lauksaimniecībā strādājošie un "zaļā" dzīves veida atbalstītāji. Asociācija apvieno 15 reģionālās nodaļas un 13 nozaru pārstāvjus. 2015. gada janvārī biedrībā reģistrēti 1312 biedri. LBLA ir Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes (LOSP) biedrs, darbojās Zemkopības ministrijas Lauksaimnieku nevalstisko organizāciju Konsultatīvajā padomē un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Vides konsultatīvajā padomē, kā arī ir starptautiskās organizācijas IFOAM EU biedrs.
	Biedrība "Balta daba"	Biedrība „BALTA DABA” ir dibināta 2010.gadā ar mērķi veicināt sabiedrības iesaistīšanos dabas un kultūras vērtību saglabāšanā un atjaunošanā. Mēs sapņojam dzīvot valstī, kuras cilvēki necenšas dabu pakļaut un uzvarēt, bet gan smeļas no tās iedvesmu, padomu un prieku. Mēs ticam, ka daba ir balta – patiesa, mierīga un brīva. Jau vēsturiski esam balti, dzīvojot baltu zemē. Mēs ļoti ceram, ka arī nākamās paaudzes ieraudzīs baltu dabu.
	NVO "Zaļā brīvība"	„Zaļā brīvība” (ZB) ir sabiedriska vides aizsardzības organizācija, kas dibināta 1993. gadā kā Vides aizsardzības kluba Zaļā bibliotēka un pārrēģistrēta 2000. gadā kā "Zaļā brīvība". Šeit pulcējas domājošie un taisnīgumu meklējošie. NVO „Zaļā brīvība” mērķis ir attīstīt sabiedrību, kura dzīvo saskaņā ar sevi un apkārtējo vidi. Vienas no ZB šī brīža galvenajām darbības sfērām ir ilgtspējīga attīstība, videi draudzīgs patēriņš un ražošana, kā arī klimats un enerģija.
	Vides izglītības fonds	Vides izglītības fonds (VIF) ir dibināts ar mērķi veicināt ilgtspējīgu attīstību ar vides izglītības palīdzību. VIF pamataktivitātes ir saistītas ar pasaules vadošās vides izglītības organizācijas Foundation for Environmental Education (FEE International) programmu īstenošanu Latvijā. Dalība FEE International sniedz VIF gan ekskluzīvas tiesības īstenot tās starptautiskās programmas un aktivitātes vides izglītībā Latvijā, gan arī uzliek striktus administratīvos un kvalitātes kritērijus.

4.5. Biedrības,
nevalstiskās
organizācijas un
sabiedrība

Latvijas dabas fonds	<p>Latvijā fonds kopš 1998. gada ir spējis nodrošināt visu FEE International programmu - Ekoskolas, Jaunie vides reportieri, Zilais karogs, Zaļā atslēga un Izzini mežu – darbību un attīstīšanu. Katra no tām savā jomā ierindojas starp redzamākajām sabiedriskajām iniciatīvām Latvijā.</p> <p>VIF arī ir attīstījis un īsteno daudzveidīgas nacionālā līmeņa vides izglītības aktivitātes un projektus, cieši sadarbojoties ar vides aizsardzībā ieinteresētajām organizācijām un institūcijām un veicinot starpsektoru sadarbību ilgtspējīgai attīstībai</p> <p>Latvijas Dabas fonda misija ir Latvijas dabas daudzveidības saglabāšana. Lai to īstenotu, fonds darbojas dabas aizsardzības praktiskajā nodrošināšanā un sabiedrības izglītošanā par dabas daudzveidības nozīmi. Latvijas Dabas fonds darbojas 5 programmās: dabas aizsardzības politika, sabiedrība un dabas izglītība, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas, aizsargājamas sugas un biotopi, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas.</p>
Pasaules dabas fonds	<p>Pasaules Dabas Fonda mērķis ir dabas aizsardzība, lai saglabātu ģenētisko, sugu un ekosistēmu daudzveidību, nodrošinātu atjaunojamo dabas resursu nenoplicinošu izmantošanu tagad un nākotnē, palīdzētu samazināt piesārņojumu un dabas resursu un enerģijas izšķērdīgu patēriņu. Mūsu misija – veidot nākotni, kurā cilvēki un daba dzīvo harmonijā.</p>
Latvijas pašvaldību savienība	<p>Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir biedrība, kas uz brīvprātības principiem apvieno Latvijas Republikas novadu un republikas pilsētu pašvaldības. Saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" LPS ir tiesīga pārstāvēt pašvaldības to sarunās ar Ministru kabinetu. LPS biedri ir 118 Latvijas pašvaldības. LPS galvenie mērķi ir pašvaldību politikas veidošana Latvijā, pašvaldību kopīgo problēmu risināšana un pašvaldību interešu aizstāvēšana.</p>
Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kamera	<p>Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK) ir brīvprātīga, politiski neitrāla biedrība, kurā apvienojušies visu Latvijas reģionu un tautsaimniecības nozaru mikro, mazie, vidējie un lielie uzņēmumi. Pēc biedru skaita LTRK ir lielākā uzņēmēju nevalstiskā organizācija, kura apvieno 1 367 uzņēmumus, 47 nozaru asociācijas, 9 pilsētu uzņēmēju klubus un 11 citas uzņēmēju apvienības. LTRK pārstāv uzņēmēju intereses valsts un pašvaldību institūcijās, kā arī sniedz pakalpojumus, lai Latvijā būtu izcili uzņēmumi, izcilā uzņēmējdarbības vidē. LTRK darbojas trīs jomās: 1) uzņēmējdarbības vide 2) uzņēmumu konkurētspēja 3) eksports.</p> <p>LTRK ir pilntiesīga starptautiskā tirdzniecības un rūpniecības kameru tīklojuma Eiropas Tirdzniecības un rūpniecības kameru asociācijas (EUROCHAMBRES) un Starptautiskās Tirdzniecības palātas (ICC) - biedre.</p>
Latvijas darba devēju konfederācija	<p>Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK) ir lielākā darba devēju pārstāvošā organizācija Latvijā. LDDK ir dibināta 1993.gadā un tās biedri nodarbina 43% Latvijas darba ņēmēju. LDDK ir sociāli – ekonomisko sarunu partneris Saeimai, Ministru kabinetam un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībai. LDDK misija ir veidot Latvijas uzņēmējdarbību atbalstošu vidi, veicinot uzņēmēju konkurētspēju un pārstāvēt darba devējus sociālā dialoga ietvaros nacionālā, Eiropas Savienības un starptautiskā līmenī.</p>
Vides konsultatīvā padome	<p>Vides konsultatīvā padome (turpmāk - padome) ir konsultatīva koordinējoša institūcija, kuras darbības mērķis ir veicināt sabiedrības līdzdalību vides politikas izstrādē un īstenošanā. Padomes funkcijas ir sekmēt normatīvo aktu un politikas plānošanas dokumentu sagatavošanu jautājumos, kas skar vides politiku, kā arī veicināt sadarbību un informācijas apmaiņu</p>

4.6. Atbildīgās ES institūcijas un citas starptautiskās organizācijas	Vides izglītotāju asociācija	vides jomā starp atsevišķām personām un sabiedrību kopumā, kā arī valsts iestādēm un pašvaldībām. Padome ir izveidota saskaņā ar atbilstošajiem MK noteikumiem.
	ANO pārtikas un lauksaimniecības organizācija	Vides izglītotāju asociācija (VIA) ir dibināta 1995.gadā. Asociācija pulcina domubiedrus, kuri jūt vajadzību izglītot sabiedrību par vidi, ļaujot tai iesaistīties praktiskā vides aizsardzībā, nodrošinot tiešu pieredzi par apkārtējo pasauli. Darbību plāno un vada VIA valde. Asociācijā darbojas ne tikai skolu un pirmsskolu iestāžu pedagogi, bet ikviens, kuram ir interese par vides izglītību.
	Studenti	ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (FAO) mērķis ir nabadzības mazināšana ar lauksaimniecības attīstības sekmēšanu, veicinot veselīgas un drošas pārtikas ražošanu attīstības valstīs un sekmējot dzīves kvalitātes uzlabošanu nabadzīgajos lauku apvidos visā pasaulē. Pārtikas un lauksaimniecības organizācija ir ANO vadošā aģentūra, kuras mērķis ir globāli sekmēt lauku attīstību, lauksaimniecību, mežsaimniecību un zivsaimniecību. FAO ir 183 dalībvalstis un viena dalīborganizācija – Eiropas Savienība. Latvija ir FAO locekle kopš 1991. gada. Kā dalībvalstij, tai ir iespēja saņemt tehnisko palīdzību ar organizācijas darbību saistītu sektoru kapacitātes stiprināšanai. FAO atbalstītie projekti var tikt sadalīti nacionālajos (kur palīdzība tiek fokusēta uz noteikta sektora attīstību Latvijā), reģionālajos (kur Latvija ir viena no projekta saņēmējvalstīm), un TeleFood Speciālā fonda projektos.
	Sabiedrība kopumā	LIFE projekta “Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā” ietvaros ir plānots veikt vairākas redzamas un nozīmīgas atklātas aktivitātes. Tiek plānots, ka šajās aktivitātēs tiks iesaistīti LR augstskolās studējoši studenti, kuru izvēlēta mācību programma ir saistīta ar Projekta tēmām. Šādi tiek nodrošināta iespēja studentiem ne tikai teorētiski apgūt mācību vielu, bet piedalīties arī praktiskās darbībās un sekot līdz reāliem notikumiem.
	Eiropas Komisijas Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra	LIFE projekta “Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā” ietvaros ir plānots veikt sabiedrības informēšanas kampaņas vairākās jomās. Tas tiks veikts gan izpildot atsevišķas konkrētas projekta aktivitātes (Laugas purva dabas aizsardzības plāna sabiedriskā apspriešana), gan veicot vispārīgu sabiedrības informēšanu t.sk. sagatavojot publikācijas un filmas.
	NEEMO	Eiropas Komisijas Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra (The Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises (EASME)) ir Eiropas komisijas izveidota institūcija, lai vadītu vairākas Eiropas Savienības programmas, tajā skaitā – LIFE programmu. EASME ir pakļauta septiņiem Eiropas Komisijas ģenerāldirektorātiem, no kuriem divi ir Vides un Klimata politikas ģenerāldirektorāts. Projekts LIFE REstore ir ieinteresēts sadarboties ar minēto institūciju un nodot projekta rezultātus Eiropas Savienības līmenī.
	Eiropas Vides politikas institūts	NEEMO veic LIFE programmas finansēto projektu uzraudzību, NEEMO pārstāv 9 partneru kompānijas dažādās Eiropas Savienības valstīs, no kurām Latvijā darbojas SIA ELLE (Estonian, Latvian & Lithuanian Environment) un pārrauga LIFE projektu īstenošanu. Projekta LIFE REstore ietvaros sasaiste ar NEEMO ir tieša, ļaujot iespējami efektīvākā veidā, ievērojot LIFE programmas prasības un vadlīnijas, izstrādāt un ieviest projektā sasniegtos rezultātus.
		Eiropas Vides politikas institūts (Institute for European Environmental Policy) ir neatkarīga, bezpeļņas pētniecības organizācija, kuras mērķis ir sekmēt Eiropas vides ilgtspējību, izmantojot analīzi un politikas attīstību, kā arī pētniecības

rezultātu izplatīšanu. Projekta LIFE REstore un Eiropas Vides politikas institūta saskares punkti ir abu institūciju darbības mērķi, kas paredz veidot padziļinātas zināšanas par vidi, analizēt pētījumus un prezentēt politikas iespējas vides ilgtspējīgai izmantošanai.

Eiropas klimata
izpētes alianse

Eiropas klimata izpētes alianse (The European Climate Research Alliance (ECRA)) mērķis ir apvienot, paplašināt un pilnveidot zināšanas par klimata pētījumiem. Šī iniciatīva ir platforma kopīgai pētniecības plānošanai, daloties ar esošajām nacionālajām pētniecības iespējām un infrastruktūru, kurā projekts LIFE REstore spētu sniegt pienesumu saistībā ar projekta ietvaros iegūtajiem klimata mērījumiem un to analīzi.

Eiropas Vides
aģentūra

Eiropas Vides aģentūra (the European Environment Agency (EEA)) ir Eiropas Savienības aģentūra, kuras uzdevums ir sniegt uzticamu un neatkarīgu informāciju par vides jautājumiem. Tā ir būtisks informācijas avots visiem, kas piedalās vides politikas izstrādē, pieņemšanā, īstenošanā un novērtēšanā, kā arī plašākai sabiedrībai.

PIELIKUMS 2. Projekta vizuālā identitāte

Projekta logo latviski

Projekta logo angliiski

Logo krāsu kodi

- Pantone 7495
- RAL 6021 pale green
- CMYK C46 / M27 / Y96 / K5
- RGB R145 / G153 / B62
- WEB 669900 / 8c9848